



**Xəbər**  
**Bakıda 60 yaşlı kişi günvurmada ölüb**  
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 6 iyul 2018-ci il Cümə № 144 (7033) Qiyməti 60 qəpik

## Gündəm

**Prezidentdən qətiyyətli mövqe: hamı sərt qərar gözləyir**



Ölkə başçısı yanında keçirilən müşavirənin ortaya çıxardığı yeni realiaqlar...

yazısı səh.5-də

**İş adamı: "Bu şəxsi həbs edin, canımızı bundan qurtaraq"**

yazısı səh.6-də

**Avroparlament Avropa Birliyinə Azərbaycanla saziş qadağası qoydu**

yazısı səh.9-də

**Azərbaycan-Rusiya münasibətləri yeni fazaya keçir?**

yazısı səh.11-də

**Enerji qəzası iqtisadiyyata milyonlarla zərər vurub**

yazısı səh.12-də

**Təhlükəsizlik Şurası bu hallarda toplana bilər-qanun**

yazısı səh.7-də

**Ekspertlər hərbi təlimlərin danışıqlar prosesinə təsirini şərh etdi**

yazısı səh.11-də

**BMT sentyabrda Qarabağın işğalını müzakirə edə bilər**

yazısı səh.7-də

**Qaranlığın üzə çıxardığı həqiqətlər medianın gözü ilə**

yazısı səh.12-də

**"Dəmir bank"ın qadın filial müdirinə 8 il cəza verildi**

yazısı səh.14-də

**Bu gün mundialda 1\4 final başlayır**

yazısı səh.13-də

**Həbsdə olan general oğluna məhkəmə "yox" dedi**

yazısı səh.14-də

## Qərb "gəl-gəl" deyir, Moskva isə... göz ağardır

# İRƏVAN ÜÇÜN GERİSAYIM BAŞLADI: BRÜSSEL TƏLƏSİ...

Kremlin səbir kasası dolmaq üzrə - kritik gəlişmə; Ermənistanın yeni rəhbərliyi Qərbə, NATO-ya yaxınlaşma qarşılığında Putini sakitləşdirməyin təcili yollarını arayır; erməni politoloqlardan **SOS**: "Rusları başa salmalıyıq ki..."



yazısı səh.9-də

## Elmar Vəliyevin güllələnməsinin mübhəmləri - yeni faktlar

İcra başçısını qana bələyən Yunis Səfərovun harada saxlandığı bilinmir; Abbas Abbasovun oğlundan hadisə ilə bağlı ritorik reaksiya: "Kim etsə xəyanət gəncəliyə, Qisməti ya möhnət, ya işgəncədir!" yazdı

yazısı səh.3-də



**İlham Şaban:**  
**"Müasir enerji sisteminin qurulması üçün 1 milyard manat lazımdır"**

yazısı səh.8-də



**Dövlət komissiyasındakı fizik kimdir?**

yazısı səh.10-də



**Fəzail Ağamalı:**  
**"Bu söyüşlərin bir axırı olmalıydı..."**

yazısı səh.10-də



## Finlandiyanın xarici ticarət naziri prezidentlə görüşdü

**A**zərbaycan prezidenti İlham Əliyev Finlandiyanın xarici ticarət və inkişaf naziri xanım Anne-Mari Viroleyinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

APA-nın məlumatına görə, dövlət başçısı Finlandiyanın xarici ticarət və inkişaf naziri xanım Anne-Mari Viroleyinin Azərbaycana səfərinin ölkələrimiz arasında iqtisadi sahədə əməkdaşlıq, o cümlədən ticarət dövriyyəsinin artırılması ilə bağlı məsələlərin müzakirəsi üçün yaxşı imkan yaratdığını dedi və bunun üçün geniş potensialın mövcud olduğunu vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyev nəqliyyat dəhlizi sahəsində də əməkdaşlığın önəm daşdığını bildirərək qeyd edib ki, Azərbaycan hazırda tərəfdaş və qonşu ölkələr arasında nəqliyyat bağlantısının yaradılması işinə fəal surətdə investisiya qoyur və ölkəmiz mühüm Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinə çevrilməkdədir: "Şimal-Cənub nəqliyyat layihəsinin uğurlu icrasına başlanıb. Azərbaycan bu sahəyə böyük həcmdə sərmayə qoyur".

Dövlət başçısı iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsi baxımından biznes sahəsində fəallığın artırılmasının vacibliyini də qeyd edib. Azərbaycanda Finlandiyanın bir neçə şirkətinin çalışmasına toxunan prezident İlham Əliyev bu şirkətlərin sayının daha da artırılmasının mümkün olduğunu deyib və bildirib ki, Azərbaycanın iqtisadi inkişafı, perspektiv planlar, güclü iqtisadi infrastruktur digər xarici şirkətlər kimi, Finlandiya şirkətlərinin də iqtisadiyyatımızın müxtəlif sahələrində fəal çalışmaları üçün yaxşı imkanlar yaradır.

Xarici ticarət və inkişaf naziri xanım Anne-Mari Viroleyinin Azərbaycan prezidenti ilə Finlandiya prezidentinin Davosda keçirilən görüşünün məmnunluqla xatırladığını bildirib. Finlandiyanın xarici ticarət və inkişaf naziri ölkəmizə səfər proqramının çox məzmunlu olduğunu deyərək, səfər zamanı məhsuldar görüşlər keçirəcəyinə ümidvar olduğunu söyləyib. O, Bakının gözəlliyinin nümayəndə heyəti üzvlərində böyük təəssürat doğurduğunu qeyd edib və paytaxtımızda tarixi arxitektura abidələrinin müasir binalarla gözəl vəhdət təşkil etdiyini vurğulayıb. Xanım Anne-Mari Viroleyinin bildirdiyi ki, ölkələrimiz ümumi tarixə malikdir və Azərbaycanla Finlandiya arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün yaxşı imkanlar var.

Görüşdə ölkələrimiz arasında energetika, tranzit, peşə təhsili, infrastruktur layihələrində Finlandiya şirkətlərinin iştirakı, iş adamları arasında ticarət əlaqələrinin artırılması, sərmayə qoyuluşu, ekologiya və digər sahələrdə əməkdaşlığın perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

## Mingəçevir İES-də yenidən yanğın baş verdi

**F**övqəladə Hallar Nazirliyi Mingəçevir İES-də baş verən növbəti yanğınla bağlı məlumat yayıb. Nazirlikdən bildirildiyinə görə, iyulun 5-də saat 08:25-də Böhran Vəziyyətlərində İdarəetmə Mərkəzinə Mingəçevir şəhərində "Azərbaycan İES" MMC-nin ərazisində yanğın olması barədə məlumat daxil olub.

Dövlət Yanğından Mühafizə Xidmətinin yanğınsöndürənləri saat 08:28-də hadisə yerinə çatıb. Yanğın zamanı cərəyan transformatorlarından birinin açarı, sarğıları və ətrafa dağılmış 400 m2 sahədə transformator yağı yanıb. Digər transformatorlar yanğından mühafizə olunub. Yanğın saat 08:46-da yanğınsöndürənlər tərəfindən söndürülüb.

**Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!**  
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

# Ərdoğanın 427 min dollar borcu var

**T**ürkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın bank hesabında olan pulunun məbləği və sahib olduğu əmlak açıqlanıb.

"Report" xəbər verir ki, "Resmi Gazete" iyunun 24-də keçirilən növbədənəkar prezident seçkisinin yekun nəticələri ilə yanaşı seçkinin qalibi olan R.T.Ərdoğanın əmlakı barədə məlumat da dərc edib.

R.T.Ərdoğan 2001-ci ildə Ədalət və İnkişaf Partiyasının sədri olarkən, əmlakı haqqında bunları bəyan edib: Bollucada 376 kv metr, Rizə əyalətinin Güneysu bölgəsində 2 min kv metr torpaq sahəsi, şirkət ortaqlığı 12 faiz (95 min lirə təxminən 20 min 285 dollar), şirkət ortaqlığı 12 faiz (25 min lirə təxminən 5338 dollar), şirkət ortaqlığı 12 faiz (1000 li-



rə təxminən 214 dollar), 340 min dollar, 130 min alman markası, 174 ədəd Cümhuriyyət qızılı ilə.

Türkiyə prezidentinin hazırda 6 milyon 347 min türk liresi nağd pulu (1 milyon 355 min 270 min dollar) olduğu açıqlanıb. O, 2017-ci ildə əm-

lakına Üsküdüdə 4 milyon türk lirasına (855 min dollara) aldığı yaşayış yerini də daxil edib.

Rəsmi məlumata görə, R.T.Ərdoğanın Mehmet Güradlı iş adamına 2 milyon türk liresi (427 min dollar) borcu var.



## Binəli Yıldırım parlament spikeri olacaq?

**T**ürkiyənin baş naziri Binəli Yıldırım ölkə parlamentinin spikeri ola biləcəyini istisna etməyib.

Yerli mətbuatın yazdığına görə, baş nazir bəyan edib ki, ölkə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan onun namizədliyini parlament spikeri vəzifəsinə irəli sürərsə, etiraz etməz.

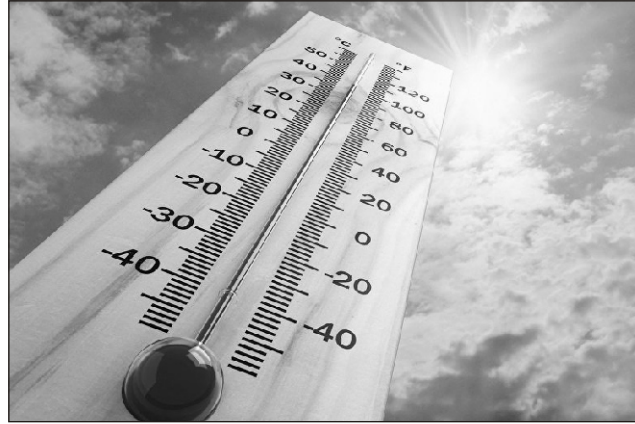
Qeyd edək ki, Türkiyə Parlamentinin 27-ci çağırış deputatları iyulun 8-də vəzifələrinin icrasına başlayacaqlar.

Artıq dünən Türkiyə Mərkəzi Seçki Komissiyası ölkədə iyunun 24-də keçirilmiş prezident və parlament seçkilərinin yekun nəticələrini açıqlayıb.

## Ankarada azərbaycanlı silah-sursatla tutuldu

**A**nkarada axtarış aparan polis əməkdaşları şübhəli davranışı ilə diqqəti cəlb edən sürücünün avtomobilindən çox sayda silah-sursat aşkar edib.

Virtualaz.org yerli KİV-ə istinadən bildirir ki, avtomobilin sürücüsü azərbaycan əsilli E.K. və sevgilisi T.Ö. saxlanılıb. Məlumatla görə, ümumilikdə avtomobilə 11 tapança, 12 daraq, çox sayda mermi və 1,160 kiloqram kokain tapılıb. Faktla bağlı araşdırmalar aparılır.



## Cənubi Qafqazda isti rekord

**C**ənubi Qafqaz regionu son bir həftə ərzində dünyanın ən isti yerlərindən biri olub. "Report" "Washington Post" qəzetinə istinadən xəbər verir ki, son bir həftədə Yaxın Şərqdə ən yüksək temperatur Omanda, Avrasiyada isə Gürcüstanda və Ermənistanda qeydə alınıb.

Ermənistanda iyulun 2-də havanın temperaturu 42 dərəcəyədək yüksəlib, iyulun 4-də Tiflisdə isə isti 40,5 dərəcəyə çatıb.

Şimali Amerika ölkələri arasında ən yüksək temperatur Kanadanın Monreal şəhərində qeydə alınıb. Orada iyulun 2-də 36,6 dərəcə isti müşahidə olunub.

Yaxın Şərqdə ən yüksək temperatur iyunun 28-də Kuriyatədə (Oman) qeydə alınıb. Burada 42,6 dərəcə isti olub.

Avropanın şimal hissəsində, xüsusən Şotlandiyanın paytaxtı Qlazqoda temperatur 33,2 dərəcəyə yüksəlib.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda respublika üzrə orta temperatur həftə ərzində 40 dərəcəni üstələyib, Mərkəzi Aran rayonlarında və Naçıvan MR-də isə 40-44 dərəcə isti olub. Paytaxt Bakıda iyulun 2-də temperatur 40-43 dərəcəyə çatıb.

## Bakıda 60 yaşlı kişi günvurmada ölüb

**B**akı şəhərində günvurmada adam ölüb.

APA-nın məlumatına görə, paytaxtın Suraxanı rayonu, Əmircan qəsəbə sakini, 1958-cü il təvəllüdü Rövşən Ziyəddin oğlu Muştaqov günvurma diaqnozu ilə 3 saylı Şəhər Klinik Xəstəxanasına daxil olub. Həkimlərin səyinə baxmayaraq, onu xilas etmək mümkün olmayıb.

Faktla bağlı Suraxanı Rayon Prokurorluğu tərəfindən araşdırma aparılır.



## NATO qüvvələrinə qarşı döyüşmüş azərbaycanlı beynəlxalq axtarışa verilib

**T**errorçulara qarşı Azərbaycan vətəndaşları barəsində beynəlxalq axtarış elan olunub. Bu barədə Interpolun saytında məlumat yerləşdirilib. (APA)

Məlumatda qeyd olunur ki, Qax rayon sakini, 1979-cu il təvəllüdü Arif Abidov qanunsuz silahlı qrup yaratmaqda təqsirləndirilir. A. Abidov ölkədən qaçdığı üçün Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları onun barəsində dövlətlərə axtarış elan edib və saxlanılması üçün Interpolu müraciət edilib.

Qeyd edək ki, A. Abidov bundan əvvəl də İnqışetiya-da Rusiya federal qüvvələrinə və Əfqanıstanda NATO qoşunlarına qarşı döyüşməkdə ittiham olunub. Kikboksinq idmanı üzrə dünya çempionu olan A. Abidov 2008-ci ildə Əfqanıstanda koalisiya qüvvələrinə qarşı vuruşarkən yaralanıb və Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsi vasitəsilə 15 avqust 2009-cu il tarixində Azərbaycana qaytarılıb. Azərbaycanda məhkəmə qarşısına çıxarılan A. Abidov səhəndəki problemlərlə əlaqədar qısa müddət sonra sərbəst buraxılıb.

## AXCP-nin iki fəali həbs olundu

**A**XCP fəalları Yaşar Fərazi və Rəhif Qurbanov iyulun 4-də polisə təbə olmamaq ittihamı ilə 30 sutka inzibati qaydada həbs ediləblər.

Xəbəri "Turan" yayıb. Y.Fərazi yaşadığı Abşeron rayonunda saxlanılıb. Polis əməkdaşları onu evdən aparıblar.

Iyulun 4-də Suraxanı rayon təşkilatının sədr müavini Rəhif Qurbanov analoji ittihamla həbs olunub. Onu polis şöbəsinə aparıblar, axşam yaxın isə məhkəmə ona 30 sutka həbs verib.

## ARDNF iyunda 439 mln. dollar satıb

**A**zərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu (ARDNF) 2018-ci ilin iyun ayı ərzində satdığı valyutanın həcmi açıqlayıb.

Bu barədə "APA-Economics"ə ARDNF-dən məlumat verilib.

Bildirilib ki, bu ilin iyununda fond tərəfindən 439 mln. dollar məbləğində vəsait satılıb.

**G**əncənin icra başçısı Elmar Vəliyevin odlu silahla atəşə tutulması gündəmin əsas mövzusu olaraq qalır. İcra başçısının sağlıq durumu haqda ziddiyyətli məlumatlar gəlməkdədir, onun həyatına təhlükə olmaması haqda da xəbərlər var. Elmar Vəliyevə edilən silahlı hücum zamanı yaralanan cəngüdəni Qasım Aşbazovun isə səhhəti yaxşılaşmağa doğru gedir. Əməliyyat edilən Q.Aşbazovun həyatı təhlükəni adlatdığı deyilir. Onun yaxın zamanlarda reanimasiyadan palataya köçürülməyi də vurğulanır.

Bu arada sosial şəbəkələrdə Elmar Vəliyev və onun mühafizəçisi Aşbazova atəş açmış Yunis Səfərovun fotoqları yayılıb. Ayaqlar altında, üzündə gözlə görünən xəsarətlər olan Səfərovun təzyiqlərə məruz qaldığı iddia olunur. Məsələ ilə bağlı Daxili İşlər Nazirliyi mətbuat xidmətinin rəisi Ehsan Zahidov APA-ya deyib ki, Səfərova işgəncə verilməyib:

"Gəncədə ağır cinayət törədən Yunis Səfərov tutulduqdan sonra heç bir işgəncəyə məruz qalmayıb. O ki qaldı onun sosial şəbəkələrdə yayılmış fotosuna, bəli, Yunis Səfərov cinayəti törətdikdən sonra həmin ərazidə xidmətdə olan polis əməkdaşları onun tutulması üçün dərhal hərəkətə keçib. Bu zaman silahlı cinayətə qarşı polis mühafizəçisi göstərib. Belə olan halda polis güc tətbiq edib, onu vuraraq yerə yıxıb. Fotoda əks olunan xəsarətlər də həmin zaman onun aldığı xəsarətlərdir. Bir daha qeyd edirəm ki, Yunis Səfərov zərərsizləşdirilərək saxlanıldıqdan sonra ona heç bir işgəncə verilməyib".

Baş Prokurorluğun yaydığı məlumatda isə deyilir ki, bəzi internet-informasiya resurslarında iyulun 3-də Gəncə şəhərində baş vermiş cinayətlə bağlı şübhəli şəxs qismində tutulmuş Yunis Səfərovun təsir və təzyiqlərə məruz qalması barədə yayılmış informasiyalar həqiqəti əks etdirmir. Bildirilir ki, cinayət işi üzrə Yunis Səfərov müdafiəçisinin iştirakı ilə dindirilərək törətdiyi cinayətlərlə bağlı sərbəst ifadə verib, onun müdafiə və s. hüquqları tam təmin olunub, istintaq hərəkətlərinin gedişi və saxlanma şəraiti barədə hər hansı şikayət və ya müraciətləri daxil olmayıb.

Baş verən olayla bağlı Baş Prokurorluq, Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin yay-



## Elmar Vəliyevin güllələnməsinin mübhəmləri - yeni faktlar

İcra başçısını qana bələyən Yunis Səfərovun harada saxlandığı bilinmir; Abbas Abbasovun oğlundan hadisə ilə bağlı ritorik reaksiya: "Kim etsə xəyanət gəncəliyə, Qisməti ya möhnət, ya işgəncədir!" yazdı

dıqları birgə rəsmi məlumatda deyilirdi ki, iyulun 3-də saat 20.30 radələrində Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elmar Vəliyev və onun mühafizəçisi Qasım Aşbazov icra hakimiyyətinin inzibati binasının qarşısında naməlum şəxs odlu silahdan açdığı atəş nəticəsində müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri alıb və xəstəxanaya yerləşdiriliblər. Cinayəti törədən - 1983-cü ildə Gəncə şəhərində anadan olan Yunis Səfərov dərhal həmin ərazidə xidmət aparan polis əməkdaşları tərəfindən tutularaq tərki-silah edilib. Fakt üzrə Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 29-cu, 120.2.3-cü, 120.2.7-ci (zərərçəkmiş şəxsin xidməti vəzifəsini və ya ictimai borcunu yerinə yetirməsi ilə əlaqədar qəsdən adam öldürməyə cəhd) və 228-ci (qanunsuz olaraq odlu silah əldə etmə) maddələri ilə cinayət işi başlanılıb...

Hadisə anı haqda musavat.com-da özəl bilgiler var. Yunis Səfərov törətdiyi qanlı olay zamanı qısaqol köynəkdə olub. Silahlı qoluna sarıtdığı gipsin içərisində xüsusi qaydada

gizlədib və Gəncə İHB binası qarşısında Elmar Vəliyevin binadan çıxmasını gözləyib. Başçı tək bir mühafizəçi ilə - Qasım Aşbazovla binadan çıxıb. Giriş qapısının önündə isə 4 mühafizə polisi olub. Yunis Səfərov başçıya kənardan və hündürdən səslənərək, ona sözü olduğuunu bildirib. Polisler dərhal onu əhatəyə alıb. Elmar Vəliyev geri dönrək, "buraxın gəlsin", deyib. Yunis Səfərov qolu gipsdə, boynundan asılmış halda Elmar Vəliyevə yaxınlaşıb. Gözlənilmədən, cəld hərəkətlə silahı qolundakı sarğının arasından çıxararaq, daldal Vəliyevə iki, mühafizəçiyə bir dəfə atəş açdı. Güllələrdən biri başçının qaşını yalayaraq keçib, digəri qarın boşluğuna nüfuz edib. Qasım Aşbazova dəyən güllə isə ağız nahiyəsindən girərək, gözündən çıxıb. Daha sonra polisler Səfərovu yaxalayaraq, həbs ediblər...

Yunis Səfərovun tutulandan az sonra Rusiya vətəndaşı olmasını təsdiqləyən pasportunun fotosurəti yayılıb. Məlum olub ki, Y.Səfərova həmin pasport Gəncədə mühafizə polisinə xəsarət yetirib silahını oğurla-

yandan sonra verilib. Yəni Yunis Səfərov polisi döyüb silahını əlindən aldığına görə axtarışa verildikdən sonra Rusiyaya qaçıb və orada pasport alaraq yenidən Gəncəyə qayıdıb.

Onun Elmar Vəliyevə yaxınlaşmaq üçün əlini gipsə salması və bu şəkildə ona yaxınlaşması, hadisədən əvvəl polisdən zor təbiq etməklə silah alması, Rusiya vətəndaşlığını qəbul etməsi deməyə imkan verir ki, başçıya qarşı sui-qəsd planlı olub. Bəs motiv nədir? Niyə Elmar Vəliyevi öldürmək istəyiblər? Bu, sırf onun qaba idarəçiliyindən doğan qəzəbin bu şəkildə ifadəsidir, yoxsa ortada başqa məsələlər var?

Olaydan keçən 2 gün ərzində Yunis Səfərovun icra başçısına qarşı törətdiyi cinayətin motivi haqda ictimaiyyətə rəsmi məlumat verilməyib.

Bu arada youtube kanalında Gəncədə icra başçısına qarşı sui-qəsd törədən Yunis Səfərovun xanımı olduğu iddia edilən bir qadının səs yazısı yayılıb. Guya Yunisin "xanımı" sui-qəsd əməlinin motivini izah edir.

**Xanım iddia edir ki, baş verən hadisə şəxsi qisas zəminində deyil, Yunisin ic-**

ra başçısı Elmar Vəliyev tərəfindən guya təhqir edildiyi iddia olunan bacısı 9 ildir Gəncəyə, ümumiyyətlə, Azərbaycana gəlmir. Qadın iddia edir ki, məsələdə dini amil əsasdır: "Yunis İmam Hüseyn əleyhissələmin qisasını aldı. Çünki o, dəfələrlə müsəlmanları, İmam Hüseyni təhqir edib. Aşura günü şərab festivalı keçirib" - deyib, qadın iddia edib. O deyib ki, Elmar Vəliyev Gəncə sakinlərini, hər kəsi söyüşlərlə təhqir edirdi: "Yunis Elmar Vəliyevi vurmaq səbəbi budur. Onun Elmarla heç bir ədavəti yox idi. Allah ona bütün nemətləri vermişdi. Həm evi var idi, maşını var idi, özü "yurist"lik oxu-

bağlıdır. Belə ki, baş prokurorun müavini, respublikanın hərbi prokuroru Xanlar Vəliyev güllələnən Elmar Vəliyevin qardaşıdır. Onun əlaqələrindən istifadə edə biləcəyi ehtimalı da nəzərə alınmalıdır. Bu halda Xanlar Vəliyevin Yunis Səfərovun istintaqı aparıldığı dövrdə müvəqqəti olaraq vəzifəsindən uşaqlaşdırılması məsələsi də aktuallığını saxlayır.

Bu arada Gəncənin sabiq deputatı, Abbas Abbasovun oğlu Aydın Abbasov Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elmar Vəliyevin güllələnməsi hadisəsinə maraqlı reaksiya verib. Sabiq deputat düşmənçilik münasibətində olduqları Elmar Vəliyevin vurulmasına iki bənd şeirlə münasibətini ifadə edib.

A.Abbasovun bu gün sosial şəbəkədə paylaşdığı 2 bənd şeirdə gəncəliyə xəyanətdən və buna görə cəzadan söhbət açılır:

- **Gəncə xəzinədir əzəl binadan,**  
**Qədir bilməyəne Gəncə qənimidir.**  
**İndi gəncəliyə dursa kənarında,**  
**Hər gələn deyər ki, Gəncə mənimdir.**  
**Gəncəni sevənə Gəncə gəncədir,**  
**Ədalət hər şeydən burada öncədir.**  
**Kim etsə xəyanət gəncəliyə,**  
**Qisməti ya möhnət, ya işgəncədir!**

Qeyd edək ki, Abbasovlarla Elmar Vəliyevin münasibətləri 2013-cü ildən sonra düşmənçilik həddinə çatmışdı. Abbas Abbasov 2013-cü ilin prezident seçkiləri ərəfəsində Moskvada siyasi fəallıq göstərməyə başlayanda oğlu Aydın Abbasov Milli Məclisdə Gəncəni təmsil edirdi. Məlumat görə, həmin ərəfələrdə Elmar Vəliyevin göstərişi ilə deputat toxunulmazlığı daşmasına baxmayaraq, Aydın Abbasov Gəncə polisi tərəfindən saxlanılmış, təhqirlərə məruz qalmışdı. Bakının müdaxiləsindən sonra Aydın Abbasov bir daha Gəncəyə ayaq basmamaq şərti ilə sərbəst buraxılmışdı.

Bu şərti irəli sürən isə təbii ki, Elmar Vəliyevdən başqası deyildi. Sonrakı illərdə isə Abbas Abbasovun yaxın ətrafı və qohum-əqrəbası Gəncədə təqiblərə məruz qalmışdı. Bu baxımdan Aydın Abbasovun Elmar Vəliyevin güllələnməsinə tikanlı münasibəti təsadüfi deyil...

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**  
**"Yeni Məsavat"**

**G**əncənin icra başçısı Elmar Vəliyevə qarşı sui-qəsd olayı maraqlı bir məqamın da üstünü açdı. Hadisənin baş verdiyi dəqiqələrdən etibarən sosial şəbəkələrdə bununla bağlı sevinc dolu statuslar paylaşıldı, bəzi sosial şəbəkə istifadəçiləri bunun çoxdan gözlənilən olduğunu, digərlərinə də görk olmalı olduğunu yazdı. Hətta Gəncədə bu olayın ardınca şadyanalıq əhval-ruhiyyəsinin olması, insanların bu xəbəri "bayram" kimi qarşılama da yayılan xəbərlər arasında idi. "Mən də olsam, mən də eyni şeyi edərdim..." tipli bəyanatlar da sosial şəbəkələrdə yayıldı.

Amma məsələyə humanizm, insani nöqteyi-nəzərdən yanaşanda, bu, nə dərəcədə doğrudur? Yeni əgər ortada insan faktoru varsa, onun ağır yaralanması, ölüm ehtimalı insanları sevindirir-məlidir? Bu, hansı ruh halının göstəricisidir?

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, bu mövzu ilə bağlı qəzetimizin facebook səhifəsi üzərindən gerçəkləşdiriyi canlı yayımda qonaq olan təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayıl da olaya fərqli yanaşma sərgiləmişdi. İlham İsmayıl öncə bu sui-qəsd törədən Yunis Səfərovdan xalq arasında qəhrəman düzəldilməsi, onun barəsində müsbət rəy yaranması ilə bağlı duruma rəy bildirib: "Biz bilirik ki, bu, cinayətkardır. Perspektiv qanuni oğrudur. Türmədən çıxandan sonra da avtoritet bir adam olacaq. Amma nəzərə alın ki, o, gedib bir orta məktəb müəlliməsini güllələsəydi, buradan Gəncəyə gedib onu asardıq. Bu, pis nümunədir. Am-

ma başqalarına bir nümunə, profilaktika oldu. Qubada icra başçısının evi yandırılarda yazmışdım ki, icra başçısının evi Bastiliya deyil. Xalqı niyə təhqir edirsiniz? Təhqir edəndə cavab da belə olur. Bu işin davamı da ola bilər. Həm hüquq-mühafizə orqanlarının, təhlükəsizlik sisteminin üzərinə məsuliyyət düşür".

**Müsaibimiz eyni zamanda E.Vəliyevin güllələnmə olayı ilə bağlı insanların sevinməsinə də rəy bildirdi. Dedi ki, şadyanalığı yaradan səbəblərə baxmaq lazımdır:** "Bu cani məhkum olunmalıdır. Amma siz Basstiliya olayını yada salın. Həmin hadisələr zamanı komendantın başını kəsirlər, bütün Paris əhli arasında onun başını alqışlaya-alqışlaya gəzdirirlər. Humanizm baxımından bu, düzgün deyil. Amma orada qiyam baş vermişdi. Gəncədəki şadyanalıq daxiləki sevincin üzdəki inikasıdır. Başqa bir şey deyil. "İki insanın həyatına qəsd olu-

# Elmar Vəliyevin güllələnməsinə sevinənlər - doğrudurmu...

**İlham İsmayıl:** "Şadyanalığı yaradan səbəblərə baxmaq lazımdır"

**Azad İsayadə:** "Kimsə bu şəxsin fəaliyyətindən narazıdır deyər başına gələnlərə görə sevinir; amma toy-bayram da yoxdur"



nub. Niyə sevinirsiniz?" deyər soruşsaq, onlar deməyəcəklər ki, niyə sevinirlər. Onlar deyəcəklər ki, filan vaxt bunu edib, başqa vaxt mənə qarşı onu edib. Məsələnin mənəvi tərəfindən daha çox mənbəyini ortaya çıxarırlar".

**Psixoloq Azad İsayadə isə hesab edir ki, bu du-**



**rumla bağlı xalq sevinmir. Onun hansısa nümayəndələri bəlkə sevinir, kimsə bəlkə də kədərənir:** "Amma ümumiyyətlə, xoşagəlməz hadisədir. Bəlkə sosial şəbəkədə kimsə nəse yazır. Amma bunu ümumiləşdirmək olmaz. Maraq var. Bunu özümüz görürük - kriminal verilmiş, hadisələrə insanlar

daha çox meyl edirlər. Sözsüz ki, bu kriminal hadisə hansısa rütbəli məmurla bağlı olanda maraq ikiqat artır. Daha düz olar ki, biz bu hadisədən insanların sevinmədiyini yox, maraqlandığını deyək. Yeni bu, onları maraqlandıran hadisədir. Kimsə bu şəxsin fəaliyyətindən narazıdır deyər başına gələnlərə görə sevinir. Amma toy-bayram da yoxdur. Birinci emosiya - maraqdır. Maraq daha kütləvi əhəmiyyət daşıyır. Emosional reaksiyada bir neçə emosiya var".

**A.İsayadə dedi ki, ümumiyyətlə, belə vəzifəli məmurlarla bağlı məlumatlar azdır və cəmiyyət olaraq praktiki bu məlumatları almırıq. Onun sözlərinə görə,**

**məlumat alanda da ancaq müxalif mediadan, neqativ detallarla bağlı bilgiler əldə edirik:** "Dövlət başçısı hansısa məmura ad-orden verəndə xəbər tuturuq. Belə vəzifəli insanlar kölgədə qalır. Bizdə qeyri-adi məmurlara sui-qəsd olunmur. 90-cı illərdən bəri olmayıb. Buna qarşı maraq daha çoxdur. Bir-birlərə zidd olan məlumatlar. Gah məlumat verildi ki, sağdır. Gah da dedilər ki, vertolyotla onu gətiriblər. Amma yenə də bunu mətbuatdan eşitmişik. Hesab edirlər ki, xalq bunu bilməməlidir. Vəzifəli insanların həyatı və hadisə haqqında məlumat olmalıdır".

□ **Sevinc TELMANQIZI, "Yeni Müsavat"**

## Türkiyədə FV ləğv edilir

Binəli Yıldırım baş nazir kimi son qərarı ilə fəvqəladə vəziyyətə son qoyacaq, özü isə böyük ehtimalla spiker seçiləcək

**İ**yulun 9-da Türkiyədə yeni parlament və prezident and içərək fəaliyyətə başlayacaq. Həminin 15 iyul 2016-cı il qiyamından sonra davam edən fəvqəladə vəziyyət rejimi də dayandırılacaq. Bu barədə mətbuata baş nazir Binəli Yıldırım məlumat verib.

Fəvqəladə vəziyyət rejiminin başa çatması ilə bağlı fərmanı Yıldırım özü imzalayacaq. Bu, həm də onun baş nazir kimi sonuncu sərəncamı olacaq. Türkiyədə baş nazir postu artıq tarix olur. Lakin fəvqəladə vəziyyət rejimi ləğv olunsa da, hökumət terrorla mübarizə fəaliyyətinin axsamaması üçün bir sıra qərarlar qəbul edəcək. Məsələ ondadır ki, yeni hökumət uzatma ilə bağlı müraciət etmədiyi təqdirdə 19 iyulda FV rejimi avtomatik olaraq sona çatacaq. Lakin artıq elan olunub, FV rejiminin son Qanun Hökmündə Qərarnameyi (Türkçə KHK - K.R.) cümə günü açıqlanacaq və bununla da FV rejimi başa çatacaq.

Xatırladaq ki, 2016-cı il iyulun 20-də Türkiyə Milli Təhlükəsizlik Şurasının top-

lantısı keçirilib. Toplantının ardınca Nazirlər Kabinetinin iclası keçirilib və hökumət ölkə ərazisində Fəvqəladə Vəziyyət (OHAL) elan edib. Türkiyə Respublikası Konstitusiyasının 120-ci maddəsinə əsasən, zorakılıq hallarının yayılması və ictimai nizamın ciddi şəkildə pozulması halları zamanı dövlət fəvqəladə vəziyyət elan edilə bilər. Müvafiq konstitusiya maddəsində qeyd olunur ki, konstitusiya ilə qurulan azad demokratik nizamın və ya əsas haqq və azadlıqları ortadan qaldırmağa yönəlmiş kütləvi zorakılıq hallarının artması halında ölkə prezidentinin rəhbərliyi ilə toplanmış Nazirlər Kabineti, Milli Təhlükəsizlik Qurumunun da dəstəyini aldıqdan sonra ölkənin bir və ya daha çox bölgəsində, yaxud da bütün ölkə ərazisində 6



ayı keçməmək şərti ilə fəvqəladə vəziyyət elan edə bilər.

Ötən müddətdə hər 6 aydan bir hökumət FV rejimini 6 ay uzatmaqla bağlı qərar qəbul edib. Bu müddətdə məhz FV dövründə KHK-lərlə hökumət terror fəaliyyətini dəstəkləyən qurum və təşkilatları qapadıb, lisenziyalarını ləğv edib və onların fəaliyyətinə son verib. Eyni zamanda çoxlu sayda məmur və dövlət qulluqçusu işdən azad edilib.

Hökumət sonuncu qərarı ilə FV rejimini ləğv edərək fəaliyyətinə son verəcək. Ancaq hələlik baş nazirin gələcək taleyi də belli deyil. Binəli Yıldırımın yeni dönmədə hansı postu tutacağı belli deyil. Mediada Yıldırımın yeni dönmədə Böyük Millət Məclisinin sədri - spikeri olacağı barədə xəbərlər yayılıb. Ancaq Anadolu Xəbər Agentliyinə müsahibəsində baş nazir bu barədə qəti söz deməyib. Yıldırım deyib ki, bu barədə qərarı partiyanın sədri,

hökumət kabineti 22 nəfərdən ibarət olacaq. Bundan başqa, prezident sərəncamı ilə yeni dövlət qurumları yaradılacaq, bir sıra nazirliklər birləşdiriləcək. Baş nazir olmayacaq, bunun əvəzinə vitse-prezident postu fəaliyyət göstərəcək. Bundan başqa, nazirlər əvvəlki illərdə olduğu kimi parlamentdən, yeni deputatlardan deyil, kənardan təyin olunacaq. Deputatlardan hansınsa nazir təyin olunacağı halda, həmin şəxsin mandatı ləğv olunacaq.

Türkiyədə yeni dövrdə bir sıra iqtisadiyyat profilli nazirliklər birləşdiriləcək. Yeni dəyişiklik Türkiyədə mərkəzi icra hakimiyyətinin daha dinamik və aktiv qərar qəbul etməsi, bürokratik mexanizmin yumşaldılması kimi mütərəqqi dəyişikliklərə gətirəcək. Ancaq müxalifətə görə, prezident üsul-idarəsi Türkiyədə avtoritarizm meyllərini gücləndirər, ölkədə Şərqli məxsus avtoritar lider düşüncəsinin yaygınlaşmasına səbəb ola bilər. Ancaq istənilən halda seçim artıq arxada qalıb. Türkiyə xalqı seçimini edib, bu günə qədər davam edən parlament idarə üsulunun dəyişməsinə dəstəkləyib.

□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU, "Yeni Müsavat"**

Türkiyə mətbuatında yer alan məlumata əsasən, yeni

**İ**ylulun 4-də prezident İlham Əliyevin yanında ölkənin enerji sisteminə vəziyyətlə əlaqədar müşavirə keçirilib. Müşavirəni açan ölkə başçısı bildirib ki, Mingəçevirdəki İstilik Elektrik Stansiyasında (İES) baş vermiş qəza nəticəsində ölkəmizin enerji təchizatında ciddi problemlər yaranıb. Görülmüş operativ tədbirlər nəticəsində bir neçə saatdan sonra enerjinin verilməsi bərpa edilib. Məsələni araşdırmaq üçün Dövlət Komissiyası yaradılıb.



İlham Əliyev bildirib ki, iki dəfə baş vermiş qəza çox ciddi araşdırılmalıdır: "Çünki son illər ərzində Azərbaycanın enerji sektoruna çox böyük investisiyalar qoyulub. Son 15 il ərzində Azərbaycanda onlarla yeni elektrik stansiyası istifadəyə verilib. 15 ildə 2500 meqavat gücündə yeni elektrik stansiyaları tikilmişdir. Bizim enerji potensialımız hazırda 6400 meqavata bərabərdir. Ölkəmizin bütün bölgələrində yeni elektrik stansiyaları tikilib - Bakı, Sumqayıt, Şirvan şəhərlərində, Astara, Xaçmaz, Şəki, Quba rayonlarında. Eyni zamanda bölgələrdə su elektrik stansiyaları yaradılıb. Yeni bu stansiyaların coğrafiyası onu göstərir ki, biz çalışdıq ölkəmizin bütün bölgələrində yeni stansiyalar tikilsin ki, enerji sisteminin dayanıqlılığı təmin edilsin. Ancaq bir qəza nəticəsində demək olar ki, bütün enerji sistemi sıradan çıxdı. Bu məsələ çox ciddi suallar yaradır və çox ciddi araşdırılmalı, günahtarlar məsuliyyətə cəlb edilməlidir. Bu qəza nəticəsində bu isti havada insanlara böyük əziyyət verildi, iqtisadiyyata böyük ziyan vuruldu. Düzdür, həm birinci, həm ikinci dəfə operativ tədbirlər nəticəsində enerjinin verilməsi bir neçə saat ərzində bərpa edildi. Ancaq bu qəzalar baş verməməli idi. Əgər baş versəydi belə, fəsadlara gətirib çıxarmamalı idi. İndi qəzalar olur, həm bu sahədə, həm başqa sahələrdə. Dünyanın hər bir ölkəsində heç kim qəzadan sığortalı deyil. Ancaq qəza lokal xarakter daşmalıdır. Elə tədbirlər planı hazırlanmalıdır ki, gələcəkdə biz bu qəzalardan və qəzaların törəmə biləcəyi fəsadlardan özümüzü qoruya bilək".

**Baş vermiş hadisəyə görə aidiyyəti məmurlara və qurumlara prezident Əliyevin qəzələndiyi isə "Azərenerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin prezidenti Etibar Pirverdiyev çıxış edərkən ona verilən reaksiyada daha açıq özünü göstərib. E.Pirverdiyev hadisəyə görə ölkə rəhbərindən və vətəndaşlardan üzr istədikdən sonra hadisə haqda danışmaq əvəzinə prezidentin ünvanına xoş sözlər ifadə etmək istəyərək İlham Əliyev əsəbi halda onun sözünü kəsərək "Sən də görək qəzanın səbəbləri nədir və nə üçün ölkəni qaranlıq bürümüşdü, səbəblər nədir" şəklində reaksiya verib.**

**E.Pirverdiyev mövzuya keçərək qəza haqda danışdı:** "İyulun 3-də və ondan əvvəlki vəziyyətlə bağlı məlumatı təqdim etmək istərdim. İyun ayı-

# Prezidentdən qətiyyətli mövqə: hamı sərt qərar gözləyir

## Ölkə başçısı yanında keçirilən müşavirənin ortaya çıxardığı yeni reallıqlar və gözləntilər

nın gündəlik elektrik istehsalını götürdükdə, ayın əvvəlində biz görürük ki, gündəlik istehlak 50-55 milyon kVt/saat arasında enerji verilməmişdir. Son bir həftə ərzində isə bu rəqəm 70-75 milyona qalxmışdır. Təxminən 40 faiz birdən-birə..."

**Ölkə başçısı ikinci dəfə Pirverdiyevin sözünü kəsib:** "Bu, qəzanın səbəbi ola bilməz. Bəziləri bunu isti hava ilə bağlayırlar. Bizdən də isti ölkələr var. Orada belə qəzalar baş vermir. Baş verəndə ölkələrin enerji sistemi çökmür. Yəne deyirəm, qəza baş verə bilər. Qəzanın fəsadlarının aradan qaldırılması işləri də aparılmalıdır və aparılır. Ancaq bir qəzaya görə bütün ölkənin enerji sisteminin çökməsi, yumşaq desək, böyük səhvdir. Bizim indi kifayət qədər enerji gücümüz var. Mən giriş sözümdə bunu qeyd etdim. Təkcə 15 il ərzində 2500 meqavat gücündə elektrik stansiyaları yaradılıb. Biz indi xarici ölkələrə elektrik enerjisi ixrac edirik. Ona görə isti havalarla bağlı istehlakın artması qəzanın səbəbi ola bilməz. Qəzanın səbəblərini komissiyaya araşdıracaq. Siz, sadəcə olaraq, utanmalısınız, xalq qarşısında, ölkə qarşısında. Bu isti havada insanlara bu qədər əziyyət vermisiniz. Metroda qalanlar, qocalar, uşaqlar, qadınlar, xəstələr, liftlərdə qalanlar. İqtisadiyya-

ta nə qədər böyük ziyan vurmusunuz. Təkcə Neft Şirkətinin indi burada deyilən ziyanını hesablasaq, ölkəyə nə qədər böyük iqtisadi ziyan deyib. Mən bu sahəyə bu qədər investisiya ayırmışam. Dövlət Investisiya Programında hər il bu məqsədlə böyük vəsait ayrılır. İndi yeni elektrik stansiyaları tikilir. İndi "Şimal-2" elektrik stansiyası tikilib. Son 15 il ərzində 30 stansiya tikilib. Elə bir sistem qurulmalı idi ki, bir qəzaya görə ölkənin enerji sistemi çökməsin. Nə üçün Bakıda, Sumqayıtda, qeyd etdiyim kimi, bölgələrdə istifadəyə verilmiş elektrik stansiyaları o qəza baş verəndən sonra fəaliyyətini dayandırdı?! Siz bunun səbəbləri haqqında danışmalısınız. Bunun izahatını siz verməlisiniz. Yoxsa mənə indi verilən məlumat ki, havalar isti keçir, istehlak artır, bu, mənə qane edə bilməz, qətiyyətlən".

**E.Pirverdiyevin çıxışını birdəfəlik dayandıran prezident hadisəni araşdıran komissiyanın sədri Yaqub Eyyubova yenidən özünü tutaraq "Bir daha deyirəm, məsələni çox ciddi araşdırmaq lazımdır. Bütün komissiya üzvləri fəal işləməlidirlər. Qısa müddət ərzində həm birinci qəzanın səbəbləri, xüsusilə ikinci qəzanın səbəbləri haqqında mənə məruzə edilməlidir" deyib. Prezident müşavirənin sonunda bildirib ki, tədbirlər planı hazır-**

lanmalıdır. Tədbirlər planına bu gün bu müşavirədə səsəndirilən fikirlər də salınmalıdır, o cümlədən beynəlxalq auditin cəlb edilməsi məsələsi: "Hesab edirəm ki, bu, çox vacibdir. Həm Mingəçevirdəki İES-in tam təftişi və auditini aparılmalıdır. Eyni zamanda ölkəmizin bütün enerji sisteminin beynəlxalq, aparıcı, bu sahədə peşəkarlıqla seçilən qurumlar tərəfindən təhlili aparılmalıdır və təkliflər verilməlidir. Bu işlərdə günahı olan bütün insanlar müəyyən edilməli və cəzalandırılmalıdır".

Strateji obyektlərdə generatorların quraşdırılması məsələsinə də baxmaq lazımdır, ilk növbədə xəstəxanalarda və metroda. İndi səhiyyə naziri məruzə edir ki, bütün xəstəxanalarda generatorlar işləyib. Məndə olan məlumata görə, bu, həqiqətə uyğun deyil. Bəzi xəstəxanalarda generatorlar işləməyib, ya olmayıb, ya qoşulmayıb, ya da işlək vəziyyətdə olmayıb. Ona görə siz gərək ciddi təftiş aparasınız, bütün ölkə üzrə xəstəxanalarda generatorların mövcudluğu və onların işlək vəziyyətdə olması haqqında həm komissiyaya, həm də mənə məruzə etməlisiniz. O ki qaldı metropolitenə, ümumiyyətlə, bildiyimə görə, metropolitenə generatorlar mövcud deyil. Hesab edirəm ki, bu da çox acınacaqlı faktır. Tezliklə təkliflər verin ki, metronun bütün stansiyalarında ge-

neratorlar olsun və enerji ilə bağlı hər hansı bir problem yaranıqda insanlar əziyyət çəkməsinlər".

**Ölkə başçısının müşavirədə qaldırdığı məsələ, hadisəyə yanaşması cəmiyyətdə müsbət qarşılanıb. Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü Zahid Oruc "Yeni Məsavat"a prezidentin baş verən hadisəyə ən yüksək məsuliyyətlə, tələbkarlıqla, eyni zamanda malik olduğu informasiyaların miqyası kontekstində ən dəqiq şəkildə, həssaslıqla yanaşdığını bildirdi: "Ölkə başçısının baş**

bunların üzərinə bir qara rəng çəkilməsinədir. Fərq etməz hansı cinahdan, kimlər vasitəsilə, necə alırsan bu zərbəni. Nədən ölkəni birdən qaranlıq bürümüş olsun? Bu hadisə dövlətin qazanmış olduğu bütün uğurların üzərinə sanki haradasa qaranlıq salmış olur. Ona görə də prezidentdən başqa cür reaksiyanı gözləmək düzgün olmazdı. Müşavirədə ölkə rəhbəri eyni zamanda hər bir hökumət üzvünə tələbkarlıqla yanaşdığı ilə bərabər, onları səhvlər və ya hər hansı cinayət xarakterli əməllər baş verdikdə vətəndaş qarşısında məsuliyyətini

anlamağa, üzr istemələrinə yönəlik nümunələri yaratdı".

**Deputat qeyd etdi ki, keçmişdə bu və ya digər məsələlərdə yüksək xidməti olan insanlar da bilməlidir ki, cəmiyyət və tələblər dəyişib, hər dövrün özünəməxsus çağırışları var:** "Doğrudur, biz hamımız qəbul edirik ki, dünyanın hər yerində belə hadisələr olur. Amma ölkə daxilində yalnız bir enerji mənbəyindən asılı olmaq məsələsində burada hansısa yanlışlıqlar baş verib. Ölkə rəhbəri də buna reaksiya verib ki, 2500 meqavatt gücündə enerji generatsiyası yaranıb, ancaq niyə başqa alternativlər işləmir. Günəş və külək enerjisindən hələ danışmırıq. İstilər yalnız əzab və problem gətirmir, əksinə, bu, bir çoxları üçün üstünlükdür. Azərbaycanda da günəşdən kifayət qədər enerji əldə etmək olardı. Obrazlı desək, biz yaranmış qaranlıqdan başqa sahələrdəki problemlərin üzərinə işıq salmalıyıq. Başa düşməliyik ki, neqliyyat sahəsində də, başqa sahələrdə də oxşar problemlər çıxıb bilər, amma biz hər zaman alternativlərə malik olmalıyıq. Ölkə başçısı hər bir məmura cəmiyyət qarşısında onların hesabətli olduğunu göstərdi və yetərincə məlumatlı olduğunu ortaya qoydu. Mənə elə gəlir ki, hökumətin əksər yeni üzvləri üçün də bu çox vacib idi".

**Z.Oruc vurğuladı ki, ölkə rəhbərinin cəmiyyətə verdiyi mənəvi enerji məlum günlərdəki olan o itkini sanki qapatdı:** "İlham Əliyev çevik liderlərdən biridir. Ona görə də onun haqqı var ki, məmurundan, özünün komanda üzvlərindən ən yüksək səviyyəli iş tələb eləsin. Müşavirədə biz bu tələbin edildiyini bir daha gördük. Məncə, müşavirədə iştirak etməyənlər də öz gələcək fəaliyyətləri üçün nəticələr çıxacaq. Çünki orada mühüm siqnallar verildi. "Dünənki günə görə sağ ol, bugünkü fəaliyyətdən danış devizi idarəçiliyin vacib bir şüarına çevrildi".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**  
"Yeni Məsavat"

# "Bu şəxsi həbs edin, canımızı bundan qurtaraq"

## İş adamı Mürvət Həsəni ilə Aslan İsmayılovun məhkəməsində gərginlik

Tanınmış iş adamı, "Xəmsə" MMC-nin sahibi Mürvət Həsəni ilə vəkil Aslan İsmayılov arasında iyulun 5-də növbəti məhkəmə prosesi keçirilib. Səbail Rayon Məhkəməsində hakim Azər Tağıyevin sədrliyi ilə baş tutan proses aidiyyəti qurumların cavablandırdıqları sorğuların təqdimatı ilə başlayıb.

Daha sonra təqsirləndirilən şəxs qismində çıxış edən A.İsmayılov aidiyyəti orqanların göndərdikləri sorğuların ona verilməsini istəyib. Hakim göndərilən sorğularla tərəfləri tanış etdikdən sonra təqsirləndirilən şəxsə bu sənədlərlə tanış olmaq üçün 15 dəqiqə şərait yarada biləcəyini bildirib. A.İsmayılov bununla razılaşımayıb və həmin sənədlərlə tanış olmaq üçün ona bir neçə gün vaxt lazım olduğunu qeyd edib. İttiham tərəfi təqsirləndirilən şəxsin bu cür yollarla prosesi uzatmaq istədiyini bildirib.

Ardınca yenidən çıxış üçün söz alan A.İsmayılov iş adamını yenə də təhqir edərək, onun ünvanına şər-böhtan yağdırıb. Bundan sonra ittiham və müdafiə tərəfi arasında gərginlik yaşanıb.

**Çıxış hüququndan istifadə edən M.Həsəni vəkilin təhqirlərinə sət cavab verib. İş adamı şəxsinin, Azərbaycan mətbuatının, ziyalılarının, dövlət adamlarının A.İsmayılovun şər-böhtanlarından, təhqirlərindən qurtulması üçün onun zaldə həbs edilməsini xahiş edib:** "Hörmətli məhkəmə, Aslan İsmayılov sənədlərlə tanış olmaq üçün onları almaq istəyir. Bu şəxs ötən ilin dekabrında özünün facebook səhifəsində istintaq idarəsinin məktubunu paylaşmışdır. Bu onun sənədləri vaxtında aldığı sübutdur. Öz səhifəsini açıb, bir daha o paylaşımı ilə tanış ola bilər. Yalan danışdığı göz önündədir".

M.Həsəninin çıxışının bu yerində təqsirləndirilən şəxs onun çıxışına müdaxilə edərək, ona yalançı deməklə şəxsinin təhqir etdiyini bildirib. Tərəflər arasında növbəti dəfə qarşıdurma yaşanıb.

**Daha sonra M.Həsəni çıxışına davam edib:** "28 mart 2017-ci ildə mənə xəbər verdilər ki, türk iş adamı Ömür Oral aeroporta gəlir və səninlə görüşmək istəyir. Həmin gün ora getdim. Ora çatanda gördüm ki, onun yanında başqa bir şəxs



var. Həmin şəxs üzünü mənə göstərmədən getdi. Aslan İsmayılov öz facebook səhifəsində yazır ki, guya Ömür Oral buna zəng edib ki, mənim üstümə böyük qüvvə ilə hücum çəkiblər, gel. Kamera görüntülərindən görünür ki, həmin şəxs aeroportun girişində gözləyib. Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlığa Qarşı Mübarizə İdarəsində bu görüntülərə baxılıb və Aslan İsmayılovun yalan danışdığı görünüb. Sadəcə, bunlar özlerinden bir şou düzəldiblər. Dediyyə görə, guya Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə İdarəsində məni bir sutka, Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlığa Qarşı Mübarizə İdarəsində üç sutka həbs ediblər. Bir arayış verim ki, iki sutka kimisə həbs edirlərsə, məhkəmə qərarı olmalıdır. Üç sutka harada həbs edildiyimi hələ də bilmirəm. Araşdırma üçün dəvət olunmuşam və izahatımı vermmişəm. Cənab hakim, bu gün sizdən artıq dərəcədə xahiş edirəm ki, bu insanın şər-böhtanından şəxsimin, media mənsublarının, ziyalılarnın, dövlət adamlarının, ümumiyyətlə, hər kəsin qurtulması üçün bu şəxsi həbs edin, canımızı bundan qurtaraq. O qədər şər-böhtana keçib ki, artıq hər kəs onun cəzalandırılmasını istəyir. Aslan İsmayılov uzun illərdir ki, Azərbaycanın dövlətini sevən, onun maraqla-

rının keşiyində dayanan insanları hədəfə alıb, onlara qarşı mənəvi terror həyata keçirir. Bu adamın fəaliyyəti reketçilik və şantaj üzərində qurulub. Aslan İsmayılov hüquqi müstəvidə qalmaq gələ bilməyəcəyi insanları sosial şəbəkələrdə müzakirəyə çıxarıb, yazdığı statuslarla onların haqqında ən aşağılayıcı ifadələrin işlədilməsinə imkan yaradır. Yalan və böhtan xarakterli məlumatlarla ictimai rəyin hədəf seçdiyi insanın əleyhinə yönəldirilməsinə cəhd göstərir. Hüquqdankənar bütün vasitələrdən istifadə etməklə çalışır ki, özünün və yaxud şəriyyəsinin hədəf seçdiyi şəxsin ictimai statusunu ləkələsin, onu zəif duruma salsın. Bu, hüquq müdafiəçiliyi deyil, cinayət yolu ilə külli miqdarda vəsaitə sahiblənmək üçün vasitədir. Aslan İsmayılovun reketçiliyi bu cinayət əməlinə mövcud olan vasitələrin ən təhlükəlisidir. Çünki o, hüquq öz reketçiliyi, cinayət əməlləri üçün vasitə seçib. Bu şəxsin əməllərinə son qoyulması Azərbaycanın ləyaqətli insanların, ölkənin iqtisadi inkişafı üçün çalışan iş adamlarının, milli-mənəvi dəyərlərimizə sahib çıxan ziyalılarnın, media nümayəndələrinin, hüququn, qanunvericiliyin, müstəqil məhkəmə sisteminin şantajdan xilas edilməsidir".

Beş dəqiqəlik fasiləyə çıxan məhkəmə heyəti qayıtdıqdan sonra proses davam edib.

**M.Həsəninin vəkili Sahil Əzizov çıxışında bunları deyib:** "Bizim xüsusi ittihamın mahiyyəti 147.2-ci maddə ilə təqsirləndirilən şəxsin təqsirləndirilməsi ilə bağlı verdiyimiz şikayətdir. Bu maddə üzrə ağır cinayətdə bizə böhtan atıb. Aslan İsmayılov böhtanın nə demək olduğunu çox gözəl bilir. Böhtanın olmamasını deyirsə, hökmen sübutlar təqdim etməlidir. Bizim bəremizdə nə qərar çıxarılıb, nə də hökm verilib. Ona görə iddiamızı müdafiə edirik. Aslan İsmayılov öz facebook səhifəsində bildirir ki, məhkəməyə düşmək cəngəllikdir. Şər-böhtanlarını bu şəxs davam etdirir. Bəzi hallarda hətta açıq şantaj da keçir. Bizim xahişimiz ondan ibarətdir ki, məhkəmə uzanmasın, süründürməçiliyə yol verilməsin".

İttiham tərəfinin vəkili çıxışından sonra proses saat 16:00-a qədər təxirə salınıb. Təqsirləndirilən şəxs buna etiraz edərək, həmin iclasa gəlməyəcəyini bildirib. Lakin onun etirazları nəticə verməyib.

Qeyd edək ki, Aslan İsmayılov rəsmi facebook səhifəsində və KİV üçün keçirdiyi brifinqdə Mürvət Həsəninin ünvanına şər-böhtan yağdırıb. Bu səbəbdən iş adamı onu məhkəməyə verərək, Cinayət Məcəlləsinin 147.2 (ağır və ya xüsusilə, ağır cinayətdə ittiham etməklə böhtan atma) maddəsi ilə cəzalandırılmasını tələb edir.

Tərəflər arasında gərginliyin kökündə Türkiyənin "Emre Piliç" şirkətinin M.Həsəni ilə borc çəkilməsi durur. A.İsmayılov bu işdə "Emre Piliç" şirkətinə vəkillik edir. Onu da xatırlatmaq yerinə düşər ki, Azərbaycana damazlıq yumurta ixrac edən bu şirkətin səhmdarları arasında 2 erməninin olduğu üzə çıxıb. Belə ki, ermənilər Bozaçıyan və Oksayan bu şirkətdə 30 faizlik paya sahiblik edirlər. M.Həsəni bu fakt üzə çıxandan sonra şirkətlə işgüzar münasibətləri kəsdini bildirir. A.İsmayılov isə əksinə, "Emre Piliç" in yanerməni şirkəti olmasına əhəmiyyət vermədən onun müdafiəsinə qoşulub.

Məhkəmə iyul ayının 31-i davam edəcək.

□ **Cavanşir ABBASLI,**  
"Yeni Müsavat"  
Fotolar müəllifindir



## Diaspora Komitəsinin yaradılmasının 16-cı ildönümü

Komitənin yeni loqosunun, yenilənmiş veb-saytının, ilk dəfə yaradılan diaspor xəritəsinin təqdimatı keçirilib



**D**iasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılmasının 16-cı ildönümü qeyd olunub. Komitənin kollektivi Fəxri xiyabanda sabiq prezident Heydər Əliyevin xatirəsini yad edib, məzarı üstünə əkilil və gül dəstələri qoyublar.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsində davam edən tədbirdə qurumun sədri Fuad Muradov diaspor sahəsində dövlət siyasəti, görülən işlər, diaspor hərəkatına yeni yanaşmalar və planlar barədə məlumat verib. "Erməni diasporu hazır olsun. Artıq bizim tərəfimizdən bütün istiqamətlərdə Azərbaycan diasporunun birləşməsi gedir" deyən Fuad Muradov bildirib ki, ermənilər bu illər ərzində öz çirkin işlərinin qarşılığını alacaqlar. "Biz onların bütün təxribatlarını bilirik. Onlar çalışırlar ki, dünyanın bir çox ölkələrində təxribatlar həyata keçirsinlər. Bu baxımdan mən bir daha bizim diaspor təşkilatımıza səslenirəm ki, birləşərək, ümummilli məqsədlərə çatmaq üçün addımlar atsınlar. Bizim torpaqlarımız işğal altındadır, erməni lobbisi və onu dəstəkləyən qruplar artıq bilməlidirlər ki, yaxın zamanlarda onlara çox ciddi zərbələr endiriləcək. Bu, Azərbaycanın ən vacib məsələlərindən olan ərazi bütövlüyü məsələsidir. Bütün azərbaycanlılar Azərbaycanın naminə, Azərbaycan dövlətçiliyinin qorunub saxlanılması istiqamətlərində diasporun atdığı addımlarda onun yanındadır.

Mən erməni diasporuna xəbərdarlıq edirəm ki, onlar öz çirkin əməllərindən əl çəksinlər. Artıq bizim diaspor təşkilatlarımız birləşir və bu yaxın zamanlarda bizim ictimaiyyət, Azərbaycandan kənar yaşayan soydaşlarımızı bunu görcəkələr".

Sonra dövlət başçısının müvafiq sərəncamı ilə "Tərəqqi" medalı ilə təltif olunan diaspor nümayəndələrinə medallar təqdim edilib. Komitənin yeni loqosunun, yenilənmiş veb-saytının, ilk dəfə yaradılan diaspor xəritəsinin təqdimatı keçirilib. Bildirilib ki, diaspor hərəkatını xarakterizə edən 100 videorolik hazırlanıb, tədbir zamanı onların bir neçəsi nümayiş olunub.

Qeyd olunub ki, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitənin himni də hazırlanıb və himn ilk dəfə təqdim olunub.

□ **Məğrur MƏRD**  
"Yeni Müsavat"

• yulun 3-də, gecə və gündüz saatlarında Mingəçevir İstilik Elektrik Stansiyasının 6-cı blokunda yaranan problem səbəbindən Bakının və eləcə də ölkə ərazisinin enerji təchizatında ciddi problem yandı. Hadisə nəticəsində ölkədə xüsusilə də "Bakı Metropoliteni"ndə, generatoru olmayan xəstəxanalarda, obyektlərdə, zavodlarda problemlər yaşandı.

kimi, Təhlükəsizlik Şurası Prezidentin yanında məşvərətçi orqandır. Şuraya vitse-prezident, Milli Məclisin sədri, baş nazir, Prezident Administrasiyasının rəhbəri, dövlət müşavirləri, baş prokuror, xarici işlər naziri, müdafiə naziri, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi, daxili işlər naziri daxildir.

Təhlükəsizlik Şurasının iclaslarına prezident sədrlik edir. Şuranın katibi funksiyalarını Prezident Administrasiyasının rəhbəri yerinə yetirir. Administrasiyanın rəhbəri Təhlükəsizlik Şurasının fəaliyyətini tə-

müdfiə naziri, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi, daxili işlər naziri.

"Yeni Müsavat"a danışan ekspert Əliməmməd Nuriyev bildirib ki, hələ AXC hakimiyyəti dövründə ölkədə Təhlükəsizlik Şurası yaradılmışdı: "1992-ci ildə Təhlükəsizlik Şurası yaradılmışdı və fəaliyyət göstərirdi. Həmin ərəfədə Qarabağda döyüşlər gedirdi və səbəb olaraq da Təhlükəsizlik Şurası buna görə yaranmışdı. Ancaq bütövlükdə istənilən ölkədə Təhlükəsizlik Şurası olmalıdır. Çünki hər zaman dövlətlərə qarşı müxtəlif

nab prezident də qeyd etdi ki, istənilən fəaliyyət sahələrində qəzalar baş verə bilər. Bu, nəzəri baxımdan mümkündür. Ancaq qəzanın miqyası o qədər böyük oldu ki, bütövlükdə Azərbaycanın enerji sistemi çökdü. O baxımdan da bu, ciddi suallar yaradırdı və ciddi də təhdid idi. Ona görə də ölkədə cənab prezidentin də iştirakı ilə müşavirə keçirildi və komissiyanın çıxışları oldu. Bu məsələdə ilkin səbəblər bəllidir və daha detallı səbəblər tapılmalıdır. Təhlükəsizlik Şurasının sədri prezidentdir. Ona görə də bu şura yalnız prezidentin iştirakı ilə toplana bilər. Çünki son qərarı prezident verir. Ölkənin konstitusiyasına görə də ölkənin təhlükəsizliyinin təminatçısı prezidentdir. Buna görə də əgər ölkəyə, dövlətə təhdid varsa, bu zaman prezidentin rəhbərliyi ilə

## Rusiyadakı "danışan dillərimiz"



Zahid SƏFƏROĞLU  
zsafaroglu@gmail.com

Müasir dövlətin enerji təhlükəsizliyi şübhəsiz ki, onun milli təhlükəsizliyinin mühüm tərkib hissəsidir. İqtisadi təhlükəsizlik, informasiya təhlükəsizliyi, qida təhlükəsizliyi və s. kimi. İşğal problemi yaşayan, olduqca məkrli və arxalı bir düşmən - Ermənistanla qabaq-qənşər olan Azərbaycandan ötrü bu faktorlar ikiqat önəm daşıyır.

Bu üzdən ümid eləmək qalır ki, ölkənin enerji təchizatı sistemində son baş verənlər elə son "ÇP"-lər kimi də tarixə düşəcək, bu qəbildən böhran halları bir daha yaşanmayacaq. Azərbaycanın strateji əhəmiyyətli obyektlərinin qüsuruz mühafizəsi ilə yanaşı, onların daim saz vəziyyətdə olması təmin ediləcək, bütün fors-major situasiyalar üçün effektiv alternativlər, bir növ, "yol xəritəsi" işlənilib hazırlanacaq ki, müharibə vəziyyətə düşən və bir az da panikaya meyilli cəmiyyətimizi daxildən və xaricdən təlaşlı duruma salmaq cəhdləri olmasın. Dövlətin dayağını sarsıdan təlaşlımlar baş verməsin, ictimai diqqət əsas problemimizdən - Qarabağdan yayınmasın.

Qarabağ uğrunda savaş isə təbii ki, həm də informasiya alanında, təbliğat savaşını meydanlarında gedir. Demək, informasiya təhlükəsizliyi də Azərbaycanın prioritet verməli olduğu məsələdir. Bu xüsusda bir qrup tanınmış rusiyalı ictimai-siyasi xadimin və nüfuzlu ekspertin Cocuq Mərcanlıya səfəri Azərbaycanın bu sahədə mühüm uğuru sayıla bilər.

Görüşü sərhəddən keçən sabiq xarici işlər naziri, uzun müddət Qarabağ danışıqlarının içində olmuş Tofiq Zülfüqarov da qəzetimizə açıqlamasında Cocuq Mərcanlı tədbirini təqdir edib, Rusiyanın informasiya mühiti və ictimai rəyinin bizdən ötrü vacib olduğunu vurğulayıb.

Şəksiz belədir. Rusiya sadəcə, üç həmsədr ölkədən biri deyil. Eyni zamanda konfliktin həllinə müstəsna təsir rıçaqlarına malik və hələ ki, işğalçı Ermənistanın 1 nömrəli müttəfiqidir. Ermənistan da Rusiya üçün Güney Qafqazda hələlik yeganə legitim forpost (hərbi qala) olaraq qalır.

Hərgah, eks-diplomat onu da deyib ki, "Rusiya üçün Ermənistan qulpsuz çamadan (əlavə yük - Z.S.) kimidir və gec-tez Moskva Ermənistandan çıxacaq, əvəzində isə Azərbaycanla əlaqələri gücləndirməyə meylli olacaq". Bəlkə də. Ancaq hələlik bunun işartıları çox deyil. Ermənistan bu gün üstəlik, Rusiyanın öz içində güclüdür. Söhbət informasiya məkanında, aparıcı KİV-lərdə, rəsmi dövlət qurumlarında, o sırada Rusiya XİN-də kök salmış ermənilərdən və ermənipərəstlərdən gedir.

Odur ki, qardaş Türkiyənin potensialı da cəlb olunmaq - bütün vasitələrlə Moskva-İrəvan müttəfiqliyini sarsıtmaq, ermənilərin Rusiyada söz sahibliyinə zəiflətmək, Moskva-İrəvan münasibətlərə çat salmaq, mövcud çatlara isə dərinləşdirmək Azərbaycan digər mühüm prioriteti olmalıdır. Təbii ki, Cocuq Mərcanlı presedenti bu yöndə uğurlu bir ilkdir, işin yalnız başlanğıcıdır.

Bunu həm də ondan gördük ki, Cocuq Mərcanlı tədbiri bitir-bitməz Rusiya KİV-də yuva salmış erməni əsilili qarğa-quzğunlar, Jirinovski, Solovyov kimi ermənipərəst qırğın erməni "ekspert" Baqdasaryana qoşulub "Dağlıq Qarabağ Azərbaycan ərazisidir" deyən rusiyalı deputat Anatoli Savelyevə qarşı hücumu keçdilər, Baqdasaryan isə deputatı hətta ölümle hədələdi - tele-efirdə!

Yeri gəlmişkən, bu hədəyə görə Baqdasaryana qarşı rahatca cinayət işi qaldırılmalıdır. Əfsus ki, məsələnin üstündən sükutla keçildi. Amma nahaq yerə. Çünki ermənilər üçün öz hədəflərinə çatmaq naminə fiziki terror, sui-qəsd üsulu çoxdan adiləşib. Bunu onlar hətta az-çox ədalətli mövqə sərgiləyən öz soydaşlarına qarşı da mütəmadi həyata keçirirlərsə, Savelyevə nə baxırlar?

Sözü ona gətirik ki, Rusiya ilə, onun ictimai rəyi ilə işləmək məsələsində görüşləsi işlərimiz çoxdur. Oradakı tərəfdarlarımızı qoruma altına almaq da bizim müqəddəs missiyamız, təbliğat savaşımızın tərkib hissəsi olmalıdır. Maksim Şevçenko, Anatoli Savelyev, Oleq Kuznetsov, Sergey Markov, son olaraq Aleksandr Duqin və digər bu kimi nüfuz sahibi olan və Rusiya ictimai fikrinə, rəsmi Kremlin mövqeyinə təsir imkanına malik, barmaqla sayılacaq tanınmışlar artıq bizim oradakı "danışan dillərimiz" hesab oluna bilər. Onları qorumaqla bəhəm, Rusiyanın aparıcı ekspert dairələrində, ziyalı elitasında dost-tərəfdarlarımızın sayını artırmağı da bacarmalıyıq - erməni və havadarlarının hürüşməsinə rəğmən və həm də digər iki vasitəçi dövləti - ABŞ və Fransanı da unutmadan...

# Təhlükəsizlik Şurası bu hallarda toplanma bilər-qanun

Əliməmməd Nuriyev: "Əgər ölkəyə təhdid varsa, bu zaman prezidentin rəhbərliyi ilə Təhlükəsizlik Şurası toplanır"

Hadisədən dərhal sonra prezidentin tapşırığı ilə xüsusi komissiya yaradıldı. İyulun 4-də isə məsələ ilə bağlı ölkə başçısı müvafiq güc strukturlarının, qurumların rəhbərlərinin də iştirakı ilə müşavirə keçirib, tapşırıqlarını verdi.

Bəzi ekspertlər bildirirlər ki, həmin iki gündə Təhlükəsizlik Şurasının toplantısı çağırılmalıdır. Bu, "Təhlükəsizlik Şurası hansı hallarda toplanır və üzvləri kimlərdir" sualını aktuallaşdırır.

Təhlükəsizlik Şurası 1997-ci il aprelin 10-da prezidentin fərmanı ilə yaradılıb. Təhlükəsizlik Şurası prezidentin yanında məşvərətçi orqandır.

Qurum Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 27-ci bəndinə uyğun olaraq prezident tərəfindən yaradılır. Təhlükəsizlik Şurası vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının, Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinin və ərazi bütövlüyünün qorunması sahəsində prezidentin öz konstitusiyaya səlahiyyətlərini həyata keçirməsinə şərait yaradılmasını təmin edir.

Bas Təhlükəsizlik Şurasının tərkibinə kimlər daxildir? Yuxarıda da qeyd etdiyimiz



min edir, onun iclaslarının hazırlanmasına rəhbərlik edir. İclasların gündəliyi və məsələlərin müzakirəsi qaydası Administrasiya rəhbərinin təqdimatı əsasında prezident tərəfindən müəyyənləşdirilir. Ölkədə rəsmi ikinci şəxs baş nazir olduğu zaman isə Təhlükəsizlik Şurasının tərkibi aşağıdakı kimi idi: Milli Məclisin sədri, baş nazir, Prezident Administrasiyasının rəhbəri, xarici siyasət məsələləri üzrə dövlət müşaviri, hərbi işlər üzrə dövlət müşaviri, baş prokuror, xarici işlər naziri,

təhdidlər olur. Bu təhdidləri önəlmək üçün Təhlükəsizlik Şurası müvafiq olaraq qərarlar qəbul etməli, zaman-zaman toplaşmalıdır. Azərbaycan ərazisi işğal olunub və Təhlükəsizlik Şurasının üzərinə ciddi məsuliyyət düşür. O baxımdan bu qurumun olması zəruridir və dövlət idarəetmə sistemində əsas institutlardan biridir. Ötən gün ölkədə prezident müşavirə keçirdi və lazımı tapşırıqlarını verdi. Cənab prezidentin də qeyd etdiyi kimi, ölkənin bütün enerji sistemi çökdü. Bu qəza adı hadisə deyildi. Cə-

Təhlükəsizlik Şurası toplanır. Onu da qeyd edim ki, adətən Təhlükəsizlik Şurasının iclasları qapalı keçirilir. Mingəçevirdəki hadisə ilə bağlı təşkil olunan müşavirə isə komissiyanın iclası idi. Ora fizik də dəvət olunmuşdu. Həmin fizik məsələ ilə bağlı ilkin açıqlamalar vermədi. Görünür, hələ ki araşdırmalar gedir və komissiyanın növbəti iclaslarında hadisənin baş verməsinə səbəb olan digər məqamlar da aydın olacaq".

Əli RAİS,  
"Yeni Müsavat"

## BMT sentyabrda Qarabağın işğalını müzakirə edə bilər

Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində vəziyyət BMT Baş Assambleyasının 73-cü sessiyasının gündəliyinə daxil edilə bilər

Modern.az-ın məlumatına görə, təşkilatın saytında qeyd olunur ki, 72-ci sessiyada müzakirə olunmayan bu məsələ bu sessiyanın gündəliyində qalır. Qeyd edək ki, BMT Baş Assambleyasının 73-cü sessiyası 2018-ci il sentyabrın 18-dən 30-dək keçiriləcək.

Xatırladaq ki, 1988-ci ildə Ermənistan tərəfindən Azərbaycanla qarşı ərazi iddiaları başladı. Bir müddət sonra isə Ermənistan tərəfindən Azərbaycan ərazilərinə hərbi təcavüz başlandı. Dağlıq Qarabağ və ona sərhəd yeddi rayon - Azərbaycan ərazisinin 20 faizi - Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal olundu. Bu işğal faktoru hələ də davam edir.

1994-cü ilin mayında tərəf-

lər atəşkəs rejiminə nail olublar. O dövrdən bu günə kimi ATƏT-in Minsk Qrupunun himayəsində - Rusiya, Fransa və ABŞ-ın həmsədrliyi ilə uğursuz sülh danışıqları davam edir. İşğal olunmuş Dağlıq Qarabağ və ona sərhəd rayonların azad edilməsi barədə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi dörd qətnəmə isə Ermənistan tərəfindən bu günədək icra olunmayıb.





## İşıqlı avtoritarizm

**Zamin Hacı**  
 zaminhaci@gmail.com

"Utananın oğlu olmaz"

(ata sözü)

**D**eyir, telekanalizasiya zəhmətkeşlərimizdən biri gopa basa-basa gedib xaricə çıxıb, orada yalanı nə təhər uzun eləyib, səsi Türkiyədə exo veribdir. Bu dəfə gopa basılan tema Osmanlı sultanları haqda imiş. Ağzı öyrəşib axı. Bizdə, daxili tarixi mövzularda, elə tarixi olmayan, aktual, çağdaş mövzularda o qədər yalan danışblar, bir növ adətərdə olublar. TV yalan maşınıdır bizdə, başqa adı yoxdur. Bu qaçaşın da üstünə çox getməyək, bir qələtdir eləyibdir. Türkiyəli yoldaşlardan xahiş eləyək, bağışlasınlar. Olmayan yerdə bir millət, iki dövlət, iki cüt bir tək telekanalizasiyamız vardır. Üstəlik, bu dəqiqə Türkiyə TV-ləri bizim kanallardan heç də üstün durumda deyillər. Guya hər şeyi düz verirlər, indi bizi bəyənmişlər.

Üstünə gedilənlərdən biri də "Azərenerji" idarəsinin müdiri Etibar Pirverdiyevdir. Etibar müəllim hazırda media aləmində çox etibarsız şəkildə danlanılır. Halbuki onun dövlətçiliyimizin ümumi "kotyol"unda indiyə qədərki xidmətləri nəzərə alınmalıdır. Mən hələ "enerji sektoru nə üçün dövlətin əlində qalmalıdır ki, bu günə də düşsün" soruşmuram, maraqlısı bu adamın başqalarından fərqi. Belə fərq axı heç vaxt olmayıbdır! Nə tapşırıq veriblərsə, "başını aşağı salıb, işini görübdür". Necə ki, son elektrik iclasında da dövlətçiliyə uyğun formada başını aşağı salıb utanırdı. Öl desən, öləsi, qal desən, qalası bir adamdır.

Misal üçün, vaxtilə ona Bayraq Meydanı tikdirmişdilər. Heç o zaman soruşan yox idi ki, a balam, axı enerji idarəsinin nə işinə qalıbdır bayraq dirəyi qayırın? Sonra da bu dirəyin meydanı uğursuz alındı, deyəsən, hələ sökülər, bir yana çıxmayıbdır.

Yaxud Etibar müəllimin dəvə fermaları mediada çox yazılmışdı. Niyə o zaman əlaqədar təşkilatlar qanunauyğun olaraq medianın yazdığını yoxlamırdılar, yenə soruşmurdular ki, qardaş, sən bu dəvə qutabı istehsal eləyənəncə Mingəçevir SES-in dərdinə dəvə elə. Çünki dəvənin də elektrikə aşağı-yuxarı elə bir dəxli olmamalıdır. Bəlkə susuz, ac qalmaq qabiliyyəti, dözümlülüüyü baxımından dəvə uca millətimizə örnək ola bilər ki, bu da Etibar müəllim kimilərin yaratdığı fors-major situasiyalarda yerinə düşər. Ancaq bir ata sözümdə bu örnəyin menasızlığı proqnozlaşdırılıb: "Yüz il qanqal otlasan, yenə ağzın dəvə ağzına oxşamaz". Mənası budur ki, montyorun oğlu montyor, nazirin oğlu nazir, dəvənin balası köşək olmalıdır, başqa hal imkansızdır.

Sözgəlişi, Etibar Pirverdiyevin adını google axtarış portalında yazanda yüzlərlə korrupsiya, cinayət, aldatma, fırıldaq və sairə ittihamlarının linkləri çıxır. Demək olar, bir dəvə müsibət, işıq gələn link yoxdur. Bəs bunu niyə indiyə qədər vecinə alan olmayıbdır? Niyə indiyə qədər bu yazılar "it hürən tərəf", Etibar müəllimin sahəsi isə "ışıq gələn tərəf" sayılıbdır? Əlbəttə, cavab almaq üçün yazmıram - bekarçılıqdan sual verdim.

Deyərlər nə üçün stansiya faktiki bir dənədir, o, yananda bütün ölkənin işığı söndür. He-he... Nədən iki dənədir ki? Bizdə hər şeydən bir dənədir. Biz "birdənələr" ölkəsiyik. Əvəzə-dilməz şəxsiyyətlər yurduyduq. Siyasi ədəbiyyatda buna avtoritarizm deyilir. Ancaq o ədəbiyyatdır. Bizim avtoritarizm işıqlıdır. İşıqlı gələcəyə aparır. Müvəqqəti narahatlığa görə də üzr istəyirik.

Yazını Qazax rayonundan Azər Məmmədlinin məktubu ilə bitirirəm. Mən 30 ilə yaxındır media aləmindəyəm, ancaq Qazaxdan şikayətlərin arasının kəsildiği heç 3 gün yadıma gəlmir. Azər bəy yazır ki, rayonun icra başçısı Qazax şəhərində 54 hektarda salınan 25 min ağaclı meşəni soyqırıma məruz qoyub, sotunu 800 manatdan satır: "Başçı Aran zonasındadır, bəlkə də elə düşünür hər yer şoranlıq çöl olmalıdır. Ağaclara allergiyası var". Ancaq başçı ilə ekoloji müharibəsi Azər Məmmədlinin özünə baha başa gəlib. Yazır ki, əlində barmaqları olmadığından əlillik pensiyası almış, icra başçısından yuxarılara şikayət məktubu yazandan sonra isə iyunun sonunda ona rayon Tibbi Sosial Ekspert Komissiyasından (TSEK) məktub gəlib, yazılıbar daha pensiya almayacağınız, təkrar yoxlamadan keçənə qədər və sairə.

Buyurun. Adam ağacların qırılmasına etiraz edirdi, özü də barmaqsız qalmasına görə pulundan məhrum oldu. Bəlkə də rayon məmurları fikirləşirlər ki, ağacın budağı təzədən çıxır, yeğin əlin də barmağı yenidən çıxar, qoy yoxlamadan yene keçsin.

Utanzmazlar...

**E**nerji sistemində baş verən qəzalarla bağlı prezident İlham Əliyevin yanında keçirilən müşavirədə bir çox mühüm məqamlara toxunulub.

Fövqəladə hallar naziri Kəmaləddin Heydərov çıxışında aktual bir təkliflə də çıxış edib: "Cənab prezident, mən orada müşahidə etdiyim məsələlərdə ən əsas gördüyüm odur ki, birincisi, bu stansiya fiziki və mənəvi cəhətdən köhnədir. Vəsait ayrırıb onu təmir etməzdən əvvəl, əgər imkan varsa, tapşırıqınıza əsasən bu sahədə beynəlxalq təcrübəsi olan qurum onu əvvəlcə audit etməlidir ki, hansı vəziyyətdədir. Ondan sonra digər şirkətlər onun necə qurulmasını və ümumiyyətlə, öl-kə üzrə bu sistemin bir-birinə



# Qəza olan stansiya haqda ilginç faktlar - təmirə xarici bankdan borc alınmış

## Ekspert: "Müasir enerji idarəetmə sisteminin qurulması üçün 1 milyard manat vəsait lazımdır"

manecilik törətmədən, əksinə, bir-birinə dəstək verərək işləməsi məsələsini ortaya qoymalıdır ki, nəinki hər hansı bir yarımstansiyada, hər hansı istilik elektrik və digər elektrik stansiyalarında qəza baş verdikdə ölkədə problem yaşanmasın".

**Prezident audit təklifini müsbət qarşılayaraq bildirib ki, qəzanın səbəbləri vacib olsa da, bundan daha önəmli məsələ qəza nəticəsində ümumi sistemin sıradan çıxmasıdır.** "Bu, çox ciddi bir faktır və əlavə tədbirlər görülməlidir ki, gələcəkdə əgər hər hansı bir qəza baş verərsə ümumi sistemə bunun təsiri olmasın, yəni qəza lokal xarakter daşsın. Bu, hesab edirəm ki, komissiyanın işində əsas istiqamət olmalıdır. Tədbirlər planı hazırlanmalıdır. Tədbirlər planına bu gün bu müşavirədə səsləndirilən fikirlər də salınmalıdır, o cümlədən beynəlxalq auditin cəlb edilməsi məsələsi. Hesab edirəm ki, bu, çox vacibdir. Həm Mingəçevirdəki İstilik Elektrik Stansiyasının tam təftişi və auditi aparılmalıdır. Eyni zamanda ölkəmizin bütün enerji sisteminin beynəlxalq, aparıcı, bu sahədə peşəkarlıqla seçilən qurumlar tərəfindən təhlili aparılmalıdır və təkliflər verilməlidir. Bu işlərdə günahı olan bütün insanlar müəyyən edilməlidir və onlar

cəzalandırılmalıdır".

**Qeyd edək ki, qəzadan sonra bir çox mütəxəssislər "Azərbaycan" İES-in tamamilə ləğv edilməsini, yeni stansiyanın qurulmasını təklif edirlər. Energetika sahəsi üzrə mütəxəssis, Neft Araşdırmaları Mərkəzinin rəhbəri İlham Şabana görə, bu, qeyri-mümkündür:** "Bu stansiyanın dayanması böyük fəsadlara gətirib çıxarar. Düzdür, orada 8 blokun hamısı eyni vaxtda heç zaman işləməyib. Ən azı 1 blok ehtiyatda saxlanıb. Mənim bildiyimə görə, orada 5 blok gücü olub. Stansiyanın dayandırılması şəraitində bu gücü əvəzləyəcək mənbələr yoxdur ölkədə. Bu baxımdan, əsas çıxış yolu stansiyada əsaslı təmir-bərpa işlərinin həyata keçirilməsidir. Orada əsas problem qızma halında açılmanı təmin edəcək sistemin, bir də soyutma mexanizminin işləməməsidir. Stansiyanın blokları 10 il əvvəl əsaslı təmir olunub. Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankından 115 milyon dollar kredit alınıb, təmir işlərini Çin şirkəti həyata keçirib. 8 blokun hamısı təmir olunub".

**Ekspert deyir ki, Azərbaycanda 6,5 min Mvt generasiya gücü var:** "Pik zamanlarda istehlak heç zaman

5 min Mvt-ı keçməyib. Yeni Azərbaycanda yeni generasiya gücünün yaradılmasına ehtiyac yoxdur. Lakin çox maraqlıdır ki, prezidenti yeni güclərə ehtiyacın olduğuna inandıra biliblər. Ötən həftə büdcəyə dəyişiklik olundu, 300 Mvt-lıq yeni stansiyanın tikintisi üçün "Azərenerji"yə ilkin olaraq 81 milyon manat ayrıldı. Təsəvvür edin ki, 7 il "Azərenerji" Şimal DRES-də 400 Mvt-luq ikinci istilik elektrik stansiyasını başa çatdırıb".

**İ.Şaban deyir ki, Azərbaycanda əsas problem enerji sistemindəki idarəetmədir:** "Mingəçevirdəki SES, İES və Varvara SES sovet dövründə Gürcüstan və Azərbaycanın böyük metallurgiya kombinatlarının təchizatı üçün yaradılmışdı. Bakının təchizatı isə Rusiyadan həyata keçirilirdi. Müs-təqillik əldə olunduqdan sonra bizimkilər Mingəçevirdən yüksək gərginlikli xətlər çəkərək bütün ölkəni bağladılar Mingəçevirə. Təsəvvür edin ki, Bakıda, Sumqayıtda qurulan yeni stansiyaların istehsal etdiyi enerjinin paylanması Mingəçevir üzərindən həyata keçirilir. Halbuki müasir idarəetmə proqramları var ki, qəza baş verən gücləri avtomatik sistemdən ayırır, başqa güclərdən təchizatı təmin edir. Yeni qəza

olarkən istehlakçıların əhəmiyyətli dərəcəsinə görə şəbəkədən ayrılması həyata keçirilir. Bizdə bu sistem olmadığınca görə bütün istehlakçıların təchizatı eyni anda dayanır. Ola bilsin ki, belə sistemin qurulması üçün vəsait ayrılıb, amma işlər qaydasında aparılmayıb deyə işləmədi. Bu hadisələr göstərdi ki, "Azərenerji" bütün bu illər ərzində aldığı 6,5 milyard manatlıq investisiyanı yalnız yeni istehsal güclərinin yaradılmasına yönəldib. İllər boyu yandırdığı qazın, mazutun pulunu belə verməyiblər, SOSAR-a olan 1 milyard manatdan yuxarı borcu dövlət büdcəsinin hesabına silinib. Bu qədər güzəştlərin qarşılığında baş verənlər, sadəcə, biabırçılıqdır".

**Ekspert hesab edir ki, "Azərenerji" tam və ya qismən özəlləşdirilməlidir:** "Müasir idarəetmə sisteminin qurulması üçün 1 milyard manat vəsait lazımdır. Bu vəsaiti əldə etmək üçün "Azərenerji"nin heç olmasa bir hissəsi özəlləşdirilməlidir. Yeni bu şirkət dövlətin boynunda oturmamalı, dövlətə xeyir gətirməlidir. Bundan əlavə, paylayıcı şəbəkə də özəlləşdirilməli, bu sahədə rəqabətli mühit yaradılmalıdır".

□ Dünya SAKIT,  
"Yeni Məsəvat"



## Qərb "gəl-gəl" deyir, Moskva isə... göz ağardır

**B**aş nazir Nikol Paşinyanın Brüssel səfəri Ermənistanında son günlər KİV və ekspert çevrələrinin əsas mövzusunə çevrilib. Xəbər verdiyimiz kimi, 5 gündən sonra - iyulun 11-də Belçika paytaxtında NATO-nun iki günlük sammiti olacaq. Paşinyanın bu sammitə qonaq qismində qatılması artıq dəqiqləşib. Erməni baş nazirin mənzil-qərargahı Brüsseldə yerləşən Avropa Birliyi (AB) rəsmiləri görüşləri də nəzərdə tutulub.

Həm NATO, həm də AB yetkililərinin açıqlamalardan belə qənaət hasil olur ki, Qərb "məxməri inqilab"ın banisi Paşinyanı orada səbirsizliklə gözləyir, bu gizli qərbçiyə olduqca isti qəbul və təmaslar vəd edir. Son olaraq AB-nin işğalçı ölkədəki təmsilçisi Pyotr Svitalsiki bəyan edib ki, AB-də Nikol Paşinyan çox isti bir münasibətə qonaq ediləcək. Bundan az öncə NATO baş katibinin siyasi məsələlər üzrə köməkçisinin müavini Ceyms Appaturay analoji açıqlama verərək, alyansın Ermənistanla əlaqələri dərinləşdirməyə və islahatlara dəstək verməyə hazır olduğunu söyləmişdi.

\*\*\*\*\*

"Yeni Müsavat" qeyd edir ki, adətən ölkə başçılarının Brüssel səfərləri ərəfəsində bu cür bəyanatlar səslənmir. Ermənistan və onun yeni baş naziri təmsilində belə jestlər isə şübhə yox ki, onu Qərbə sən daha üzlə gəlməyə, Rusiyadan daha üzlə uzaqlaşmağa şimikləndirmək üçündür. Bu üzdən konkret olaraq, Brüssel görüşləri kritik, hətta dönüş nöqtəsi sayılır. Çünki Moskvanın bu səfərlə bağlı rahat və qıvcıqlı olduğu aydın seçilir. Ən azından, Kremlə yaxın KİV-lərdə və ekspertlərin dilindən narazı ovqat ortadadır və Cocuq Mərcanlı törəni də Ermənistan hökumətinə xəbərdarlıq mesajı kimi qiymətləndirilir.

Necə deyirlər, Paşinyan üçün "geri sayım" başlayıb. Bunu yaxşı anlayan Ermənistanın rəsmi



## İrəvan üçün gerisayım başladı: Brüssel tələsi..

Kremlin səbir kasası dolmaq üzrə - kritik gəlişmə; Ermənistanın yeni rəhbərliyi Qərbə, NATO-ya yaxınlaşma qarşılığında Putini sakitləşdirməyin təcili yollarını arayıır; erməni politoloqlardan SOS: "Rusları başa salmalıyıq ki..."

mi dairələri və ekspert ictimaiyyətinə hazırda bir xof yaşanıır və Brüssel sammiti yaxınlaşdıqca bu xof artır.

\*\*\*\*\*  
 "Qərb tərəfindən Ermənistan ünvanına gələn belə mesajlar əlbəttə ki, pozitivdir. Ancaq bu

prosesə Rusiyanın neqativ yanaşması və qışqançlığı səbəbindən özündə təhlükə də daşıyır". "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, bu

olar, bütün tribunalardan bəyan edir ki, öz xarici siyasət kursunda, o cümlədən Avrasiya Birliyi və KTTMT-də üzlüklə bağlı dəyişik-

lik etməyəcək. Ruslarla, Rusiya hakimiyyəti ilə, onun siyasi dairələri ilə, ekspert ictimaiyyəti ilə danışımaq lazımdır ki, Ermənistanın hər addımına anti-Rusiya prizmasından baxılmasın və bunun nəticəsi olaraq da müttəfiqlik əleyhinə qərarlar verilməsin".

Ancaq bunlar əbəs çağırışlardır. Çünki hamıdan yaxşı ele ruslar bilir ki, komandasını "qərbçilər"dən quran Nikol Paşinyanın KTMT və Avrasiya Birliyi ilə bağlı Putinə verdiyi vədlər müvəqqəti-dir, "siyasi çətir" rolundadır və AB-dən, ABŞ-dan lazımi zəmanətlər alınma kimi Ermənistan xarici siyasət oriyentasiyasını Qərbə dəyişəcək, Rusiyayı satacaq. Hər necə olmasa, son 100 ildə ermənilər bu "qabiliyyəti" bir neçə dəfə sübut ediblər.

\*\*\*\*\*  
 "Ermənistan üçün bütün istiqamətlərdə - dost ölkələr və strukturlarla, o cümlədən NATO ilə əlaqələri inkişaf etdirmək vacibdir. Ermənistan öz xarici siyasətini balanslaşdırmalıdır". Bunu isə, "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, politoloq Gevorg Melikyan baş nazir Nikol Paşinyanın gözələnən Brüssel səfərini şərh edərkən deyib.

Onun sözlərinə görə, Paşinyan Ermənistan üçün yeni imkanlar əldə etməyə çalışır. "Bu - bizim üçün imkanlar deməkdir. Hazırda əla imkanlar müstəvisi var. Çox mühümdür ki, Paşinyan Ermənistandakı mövcud reallıqları orada təqdim ələsin. NATO-nun da Ermənistanla bağlı müəyyən gözləntiləri var. Söhbət Appaturayın da dediyi kimi, əməkdaşlığın həcmi və dərinləşməsindən gədir. Əlbəttə ki, bu, NATO-ya üzlüyü və ya üzlük perspektivini ehtiva eləmir. Ancaq o da aydındır ki, alyansın geniş imkanları var. Appaturayın bəyanatları göstərir ki, NATO əlaqələri dərinləşdirməyə hazırdır. Bunun ardınca alyansın hansı cavab reaksiyası və hazırlığı gələcək, bunu artıq Brüssel görüşündən sonra görəcəyik", - deyə o əlavə edib.

Təbii ki, Kremlin reaksiyası da özünü çox gözəltməyəcək. Obrazlı ifadə ələsək, deyir, sən saydığın say, gör Moskva nə sayır...  
 □ **Siyasət şöbəsi, "Yeni Müsavat"**

## Avroparlament Avropa Birliyinə Azərbaycanla saziş qadağası qoydu

**YAP-çı deputat:** "Baxanda ki, bunlar nə istəyirlər, əsas iradları nədir, bizdən nə istəyirlər, görürsən ki..."

**I**ylun 4-də Avropa Parlamenti Avropa İttifaqı ilə Azərbaycanın yeni sazişi üçün şərtlər siyahısını qəbul edib. Məlumatda qeyd olunur ki, şərtlərə görə gələcək saziş əsas azadlıqları təmin etməli, həmçinin korrupsiya, çirkli pulların yuyulması və vergidən yayınmaya qarşı mübarizəni nəzərdə tutmalıdır.

"Avropa İttifaqının əsas dəyərlərinə və hüquqlara hörmətin təmin edilməsi Aİ və Azərbaycan arasında münasibətlərin dərinləşməsi şərtlərindən biridir" Avropa Parlamentinin deputatları bildiriblər.

Aİ və Azərbaycan arasında hərtərəfli saziş üzrə danışıqların iştirakçıları üçün parlamentin tövsiyəsi 564 səs "lehinə", 69 "əleyhinə" olmaqla qəbul edilib, 47 nəfər bitərəf qalıb.

**Avropa Komissiyasının və Aİ xarici siyasət idarəsinin rəhbərini çağırışda deyilir:**

"Aİ və Azərbaycan arasında münasibətlərin demokratiya, qanunun alliliyi, yaxşı idarəçilik, insan hüquqları və əsas azadlıqlara əməl olunması ilə şərtləndirilməsi

təmin edilsin;

Azərbaycan hakimiyyəti yadda saxlamalıdır ki, eger Aİ əsas dəyərlərinə və hüquqlarına əməl etməsə, heç bir hərtərəfli saziş ratifikasiya edilməyəcək". Bundan başqa, danışıqlar başa çatana qədər Azərbaycanın öz siyasi və vicdan məhbuslarını azad etməsinin vacibliyi, məhkəmə sistemində islahatlara, iqtisadi cına-yetlərə, korrupsiya, pulların yuyulması, vergidən yayınmaya qarşı mübarizəyə dair konkret tədbirlər görülməsinə çağırış edilib.

Sənəddə bildirilir ki, Avropa parlamentinin deputatları ümid edirlər ki, eger əsas şərtlər yerinə yetirilərsə, 2019-cu ildə Aİ-Şərq Tərəfdaşlığı sammitinə qədər

Azərbaycanla yeni saziş imzalanıla bilər.

Onlar həmçinin təkidlə Aİ-ni Avropa Parlamenti öz razılığını verməyincə yeni sazişin ilkin qaydada qüvvəyə minməməsinə təmin etməyə çağırırlar.

**Deputat Elman Nəsirov** "Yeni Müsavat"a bildirib ki, 2017-ci ildə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin Brüsselle Avropa Birliyinə səfərindən sonra hərtərəfli sazişin imzalanması ilə bağlı danışıqlar prosesinə start verilib. Aradan keçən müddətdə bu istiqamətdə xeyli məsafə qət edilib, xeyli işlər görüldü. Çoxsaylı görüşlər keçirilib. Belə bir məqamda Avropa Parlamentinin belə bir addım atması, şərtlər irəli sürməsi, xüsusilə siyasi məhbuslarla bağlı iddialar ortaya atması, onların siyasi məhbus hesab etdikləri şəxslərin azad olunmayacağı halda Avropa Birliyinə Azərbaycanla bağlı təzyiqlər göstərməsi müəyyən düşüncələrə

əsas verir: "Bu gün Avropa Parlamenti belə bir addım atırsa, artıq həmin qurumun daxilində bu addımın atılması üçün iş aparılına şübhə yeri qoymur. İndi, sadəcə, nəticəni elan edirlər. Baxanda ki, bunlar nə istəyirlər, əsas iradları nədir, bizdən nə istəyirlər görürsən ki, onların qoyduğu məsələlərin böyük əksəriyyəti əslində Azərbaycanda həllini tapıb. Ona görə də yanaşmalar özü onu göstərir ki, kökündən yanlış mövqə sərgiləyirlər. Bir çox ölkələrlə müqayisə etsək görəəcəyik ki, Azərbaycan demokratik prinsiplərə əməl edilməsi sahəsində kifayət qədər ciddi nəticələrə imza atıb. Məsələn, bir çox nəhəng dövlətlərdə belə ölüm hökmü ləğv edilmədiyi halda, Azərbaycan uzun illər öncə bu addımı atıb. Azərbaycanda senzura yoxdur. Ölkə əhalisinin 80 faizindən çoxunun azad internetdən istifadə imkanları var. Azad internetin olduğu ölkədə söz azadlığının



olmadığını iddia etmək məntiqlisizlikdir. Azərbaycanda şəffaf seçkilər keçirilir.

Ermənistan kimi korrupsiyaya uğramış, heç bir beynəlxalq hüquq normasına əməl etməyən bir ölkə ilə Avropa Birliyi saziş imzalayır və Avropa Parlamenti buna etiraz etmir. Amma Azərbaycan kimi ölkə ilə saziş imzalanmasına əngəl yaradırlar. Bu, açıq-aşkar ikili standartların nəticəsidir. Bu, məqsədyönlü şəkildə Azərbaycana təzyiqliq elementlərindən biridir".

**E.Nəsirov qeyd etdi ki, Azərbaycanla yolla təzyiqliq etməli istəyirlər. Çalışsın ki, Azərbaycan hakimiyyəti müstəqil daxili və xarici siyasət kursuna yenidən baxsın, Avropa Parlamentinin və digər bu kimi beynəlxalq təşkilatların diksiyası ilə fəaliyyət göstərsin:** "Yeni öz xalqının mənafeyinə deyil, o təşkilatların maraqlarından fəaliyyət göstərsin. Belə yanaşmalarla Azərbaycana təzyiqliq göstərib onu seçdiyi haqq yo-

lundan döndərmək mümkün deyil. Bizim öz yolumuz var".

**Deputat hesab edir ki, Avropa Parlamentinin qadağa xarakterli şərtlərini irəli sürməsi o deməkdir deyil ki, saziş məsələsinə bərdəlik nöqtə qoyuldu:** "Bu, hansısa mərhələ üçün bir təzyiqliqdır. Danışıqlar prosesində mövqə üstünlüyü əldə etmək istəyirlər. Yeni məsələyə nöqtə qoyulması demək deyil. Sazişin mətnini Avropa Parlamenti hazırlamayıb. Məhz biz hazırlamışıq. Azərbaycanın hazırladığı saziş layihəsinə Avropa İttifaqının bəxib müəyyən düzəlişlər ələməsi mümkündür. Sadəcə olaraq, Avropa Parlamenti suyu bulandırır və bulanıq suda balıq tutmaq siyasətini həyata keçirir. Təbii ki, Avropa Parlamenti dərk edir ki, Azərbaycanın Avropa İttifaqı üçün hansı böyük dəyəri var. Azərbaycan kimi müttəfiqi itirmək Avropa İttifaqının mənafeyinə uyğun deyil".

□ **Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"**

**A**zərbaycanda bəzi dövlət məmurların leksikonunda qeyri-etik ifadələr işləməsi hallarına rast gəlik. Mətbuatda, mediada, sosial şəbəkələrdə, internet resurslarında bununla bağlı vaxtaşırı videolar, səs yazıları paylaşılır. Bəzən də bütün bunların nəticəsi olaraq, sonda həmin məmurların xalqın qəzəbinə tuş gəldiyinin, ölkə rəhbərliyi tərəfindən vəzifəsindən azad edildiyinin, cəzalandırıldığına şahidi oluruq.

Məsələn, Qubanın sabiq icra başçısı Rauf Həbibov qubalıları təhqir etdiyi üçün yerli camaatın qəzəbinə tuş gəlmişdi. Belə ki, 2012-ci il fevralın sonunda icra başçısının internet resurslarında qubalıları, təhqir edən videosu yayılmışdı. Nəticədə qubalıları böyük etiraza qalxdı və bir neçə gün sonra, martın 2-də prezidentin sərəncamı ilə Rauf Həbibov vəzifəsindən azad edildi.

2013-cü il yanvarın 23-də İsmayılıda icra başçısı Nizami Ələkbərovun oğlu Elxan Ələkbərov və qardaşı, keçmiş əmək və əhəlinin sosial müdafiəsi naziri Füzuli Ələkbərovun oğlu Vüqar Ələkbərovun "Hummer" markalı maşını ilə "Çıraq" hotelindən çıxarkən taksi sürücüsünün maşını vurub, özünü isə təhqir etməsi ismayılıların qəzəbinə səbəb olmuşdu. Bundan əvvəl də bu cür olaylarla qarşılaşan, icra başçısının davranışlarından "cana doyan" ismayılılar heç bir güzəştə getməyərək, icra başçısının istefasını tələb etmişdi. Nəticədə Nizami Ələkbərov və nazir Füzuli Ələkbərov prezidentin sərəncamı ilə işindən azad edilmişdi.

Məlum olduğu kimi, iyu-

# "Bu söyüşlərin bir axırı olmalıydı..."

## Fəzail Ağamalı "Bəzi məmurlar niyə söyüş söyür" sualına cavab verdi



lun 3-də Gəncənin icra başçısı Elmar Vəliyevə qarşı sui-qəsd oldu. Qeyd edək ki, güllələnən Elmar Vəliyev söyüş söyməkdə xüsusilə fərqlənən məmurlardandır. Onu "Youtube"-da ən çox söyüş dolu videoları yayılan məmur da adlandırmaq olar. Əksəriyyət onu təkcə vətəndaşları deyil, eləcə də mə-

murları ağır təhqir etməkdən çəkinməyən icra başçısı kimi tanıyır.

Xatırladaq ki, ötən ay Gəncə Dövlət Filarmoniyasının direktoru, Xalq artisti Samir Cəfərov gözlənilmədən vəzifəsindən istefa vermişdi. Yayılan iddialara görə, xalq artisti şəhərin rəhbər şəxsi tərəfindən təhqir olunduğu

üçün bu cür addım atıb. Bildirilir ki, xalq artisti şəhərin idarə və müəssisələrində filarmoniyada təşkil edilən konsertlərə məcburi bilet satılmasına etiraz etdiyi üçün həmin məmurla mübahisə edib və gözləmədiyi halda məmurların təhqirinə məruz qalıb. Həmin hadisədən dərhal sonra Samir Cəfərov vəzifəsindən istefa verərək, Bakıya geri dönüb. Xalq artisti bu iddialara əvvəlcə cavab vermək istəmədiyini bildirib, sonrakı açıqlamalarında isə istefasına səbəb kimi yaradıcılığının geri qaldığını, ailəsinin Bakıda yaşadığını əsas götürüb. Qeyd edək ki, S.Cəfərov bir il bundan əvvəl Gəncə Filarmoniyasına rəhbər seçilmişdi.

Beləliklə, iddialara görə, Elmar Vəliyev həm də qeyri-etik davranışlarının qurbanı olub. Bu hadisə bir sualı yenidən gündəmə gətirmiş oldu: bəzi məmurlar niyə vətəndaşları söyür, onları təhqir

edir?

Halbuki illər öncə bu problemi aradan qaldırmaq üçün parlamentdə "Dövlət qulluqçularının etik davranışı kodeksi" qanunu qəbul edilib. Həmin qanuna əsasən, vətəndaşlarla qeyri-etik davranan məmurlar hüquqi məsuliyyət daşıyır. Yeni vətəndaşları təhqir edib, etikadan kənar hərəkətlərə yol verən məmur cəzalandırılmalı, hətta vəzifəsini itirə bilər. Lakin göründüyü kimi, bir çox məmurlar ya bu qanundan xəbərsizdir, ya da ki, xəbərsiz kimi görünməyə çalışır.

**Mövzu ilə bağlı millət vəkili Fəzail Ağamalı "Yeni Müsavat"a danışdı:** "İstər dövlət məmurlarının, istərsə də istənilən digər peşə sahibinin vətəndaşlara qarşı söyüş leksikonundan istifadə edib davranmasının qəti əleyhinəyəm. Mənə elə gəlir ki, bu, sırf psixoloji çatıxmazlıqlar, səviyyənin aşağı olması, təhsilin yoxluğu

ilə bağlı məsələdir. Özünə hörmət edən şəxs heç bir halda başqasının təhqir etməz. Əgər özündə hörmət hissə yoxdursa, təbii ki, həmin məmur söyüş də söyər, təhqir də edər, hətta qarşısındakının başına qapaz da vurur və sairə. Çox təəssüf ki, belə hallar mövcuddur. Doğrudur, bunu bütün məmurlara aid etmək olmaz. Çünki böyük əksəriyyəti intellektual, yüksək mədəniyyətə, davranışa malikdir".

**Fəzail Ağamalı Gəncənin icra başçısı Elmar Vəliyevin güllələnməsinə də münasibət bildirib:** "Əlbəttə ki, bu söyüşlərin, təhqirlərin bir axırı olmalıydı. Məmur söyündə biri dözdür, ikisi dözdür, xatanı özündən uzaqlaşdırmağa çalışır, sonda 5-ci dözmür, bu cür olay baş verir. Bu da çox təəssüfedicidir. Bütün Azərbaycan cəmiyyətinə bəlidir ki, Elmar Vəliyev istər Yevlaxda, istərsə də Gəncədə məmur olanda bu cür davranışlar edib. Bu barədə internet resurslarında yayılan videolar izləmək kifayətdir. Əlbəttə ki, bu, Azərbaycan məmuruna yaraşan davranış deyil, hansı ki, sonda bu cür olaylara gətirib çıxarır. Qubada, İsmayılıda baş verən hadisələr artıq məmurun güllələnməsinə qədər gəlib çatıb. Səbəb isə məmurun özünü apara bilməməsidir. Bu, əlbəttə ki, ölkə rəhbərinin siyasətinə zidd olan bir vəziyyətdir. Bu cür hadisədən nəticə çıxarılmaldır və ümidvar olmaq istərdim ki, hadisə tam obyektiv olaraq araşdırılacaq. Əlbəttə ki, cinayətə yol verən şəxs Azərbaycan qanunları əsasında məsuliyyət daşımalı, eyni zamanda icra başçısını hansı səbəbdən güllələyib, bu məsələ tam araşdırılmalıdır".

**□ Xalidə GƏRAY, "Yeni Müsavat"**

# Dövlət komissiyasındakı fizik kimdir?

## Nazim Məmmədov yaponlarla birlikdə gördüyü elmi işlərə görə də tanınır

**● yulun 4-də ölkə başçısı İlham Əliyev Mingəçevirdə baş verən qəza ilə bağlı müşavirə çağırdı. Müşavirədə güc strukturlarının və qurumların rəhbərləri ilə bərabər, Fizika İnstitutunun direktoru Nazim Məmmədov da iştirak edirdi. Nazim Məmmədov müşavirədə hələ ki baş verən hadisəyə qiymət vermək istəmədiyini bildirdi.**

"Yeni Müsavat" Fizika təşəbbüsünü müdafiə edib. O, İnstitutunun direktoru Nazim Məmmədov elmi fəaliyyəti ilə bağlı bəzi məlumatlar əldə edib. Öncə Nazim Məmmədovun heyatına qısa nəzər salaq.

Nazim Məmmədov 1953-cü ilin 5 noyabrında Bakı şəhərində anadan olub. O, 1975-ci ildə Moskva Polad və Xəlitələr İnstitutunu yarımkeçiricilər və dielektriklər ixtisası üzrə bitirib. İnstitutu bitirdikdən sonra əsasən keçmiş SSRİ məkanında yerləşmiş, Fizika İnstitutu (Bakı), A.F. İofe adına Fizika Texnika İnstitutu (Sankt-Peterburq) və SSRİ EA Sibir filialının Qeyri-üzvi Kimya İnstitutlarında (Novosibirsk) işləyib. Nazim Məmmədov 1981-ci ildə namizədlik, 1990-cı ildə doktorluq disser-

nasıyasını müdafiə edib. O, 2013-cü ildə fizika elmi sahəsindəki nailiyyətlərinə görə AMEA-nın Fəxri Fərmanı ilə təltif olunub. 2014-cü il iyulun 1-də Nazim Məmmədov AMEA-nın müxbir üzvü seçilib. 2015-ci il aprelin 30-da Nazim Məmmədov AMEA-nın Fizika-Riyaziyyat və Texnika Elmləri bölməsinin akademik katibi vəzifəsini icra edib. Mayın 2-si 2017-ci ildə o, Fizika-Riyaziyyat və Texnika Elmləri bölməsinin akademik katibi seçilib.

N. Məmmədov keçmiş SSRİ-də ilk dəfə, təcrübə və nəzəri olaraq işıq şüalanmasına bərk cismnin elektron sisteminin dielektrik cavabının öyrənilməsinə spektroellipsometrik yanaşmanı tətbiq edib. Bildirilir ki, onun tərəfindən ali-



nan parlaq nəticələr klassika hesab olunur, spektroellipsometriya isə yüksək dünya reytingli universitetlərin baza və icbari metodikaları sırasına daxil edilir.

Bu cür fundamental metodikalar sırasına həmçinin Nüvə Maqnit Rezonansı (NMR) daxildir. Haqqında yazılan məlumatlara görə, aşağıölcülü bərk cismnin nüvə altsisteminin radiotezlikli şüalanmaya reak-

siyası elmi fəaliyyətinin birinci mərhələsində N.T. Məmmədovun pioner tədqiqatlarının digər bir sahəsi idi. Onun tərəfindən nüvə spinlərinin mübadilə qarşılıqlı təsirinə və kvadrupol effektlərə aid NMR spektrlərində alınmış nəticələr, həqiqətən, aşağıölcülü yarımkeçiricilərin fiziki xassələrinin anlaşılmasına yeni bir səhifə açdı və sonralar xarici tədqiqatçıların işlərində özünü

parlaq təsdiqini tapdı. Nazim Məmmədovun yapon dilini mükəmməl bilməsi də söylenebilir. Belə ki, o, 1994-cü ildə, Naqaoka Texnoloji Universitetinə professor kimi dəvət almış, 1997-ci ildə isə Yapon Elmi İrəlilətmə Cəmiyyətinin (Japan Society for the Promotion of Science) professor qrantına layiq görülüb. O, 1998-ci ildə Osaka Universitetinin Fizika və Elektronika fakültəsində professor vəzifəsində çalışıb və 2005-ci ilə qədər orada dərs deyib. 2005-ci ilin yanvarında Nazim Məmmədov Fizika İnstitutunda (Bakı) Azərbaycan-Yaponiya birgə layihəsi əsasında yeni Ellipsometriya laboratoriyası təşkil edib və onun rəhbəri olub.

"Yeni Müsavat"a danışan fəlsəfə doktoru Etibar Əliyev isə bildirib ki, əslində Azərbaycanda yüksək bilikli fizikın olduğunu söyləmək doğru deyil: "Güclü fizik Qərb ölkələrində, Amerikadadır ki, onlar böyük

tədqiqat institutlarında işləyirlər. Fizika İnstitutu isə dünyanın tədqiqat institutlarının içində bəlkə də heç 10 mininci yerdə də deyil. Fizika İnstitutunun dünyanın tədqiqat institutları ilə rəqabətə girməsi üçün böyük maddi texniki bazası olmalıdır. Vaxtilə Fizika İnstitutu ona görə gündəmdə idi ki, SSRİ-də selen və bir sıra yarımkeçiricilərlə bağlı olan tədqiqatların bir hissəsini onlar aparırdı. Bizdə fiziklər içərisində Nazim Məmmədovun hansı yerdə olduğunu da söyləmək çətindir. Düşünürəm ki, hadisə elektriklə bağlı olduğu üçün Nazim Məmmədov Fizika İnstitutunun rəhbəri kimi həmin müşavirəyə dəvət olunub. Bu cür hallarda belə mütəxəssislərlə məsləhətləşirlər. 2000-ci ildə zəlzələdən sonra mərhum prezident Heydər Əliyevin də müşavirəsində rəhmətlik Arif Həsənov tanındı. Həmin hadisədən sonra hər kəs gördü ki, Arif Həsənov necə gözəl alimdir. İndi də Nazim Məmmədovla hər kəs maraqlanır. Məmmədovun yaponlarla işləri var. Ancaq bu, böyük istehsalata gətirib çıxaran, Nobel səviyyəsində olan bir iş deyil. Son dönmə seçkilərində Nazim Məmmədov AMEA-nın müxbir üzvlüyündən, akademik seçilib".

**□ Əli RAİS, "Yeni Müsavat"**

**B**ir neçə gün əvvəl Rusiyanın bir neçə tanınmış eksperti və deputatlarının Azərbaycana səfər etməsi, həmçinin düşmən işğaldan azad edilmiş ərazilərimizə gedərək Ermənistanın işğalçılıq siyasətinə kəskin etiraz bildirməsi təkcə ölkəmizdə deyil, ölkəmizdən kənar da, o cümlədən Türkiyə və Rusiya mediasında da maraqla qarşılandı, müzakirələrə səbəb oldu.

Düşməni narahat edən xüsusilə budur ki, Putinə yaxınlığı ilə seçilən A.Duqin və digərləri təmas xəttindəki Azərbaycan əsgərləri ilə görüşərək Azərbaycan-Rusiya dostluğu barədə mövqeyini ifadə edir, həmçinin Ermənistanın işğal altındaki torpaqları azad etməli olduğu barədə birmənalı mövqə ortaya qoyur. Rusiya prezidentinin "danışan dili" kimi təqdim olunan, həmçinin fikir babalarından biri olan Duqinin bu davranışları, Ermənistanı işğalçı adlandırması, hərbi sektora aid açıqlamalarla çıxış etməsi kifayət qədər maraqlıdır. Belə hesab olunur ki, Rusiya-Azərbaycan münasibətləri yeni fazaya keçib. Bu günlərdə Azərbaycanda elektrik enerjisi böhranı yaşananda ölkəmizə yardım edən iki ölkədən biri Rusiya oldu və Azərbaycan prezidenti şəxsən şimal qonşumuza təşəkkür etdi.

**Türkiyə mediasında Duqin və digərlərinin səfərindən bəhs edən yazıdakı aşağıdakı məqamlar diqqət çəkir:** "Rus siyasətçilər Qarabağdan səsləndilər. Azərbaycana gedən rus heyət Ermənistanın işğalının bit-

# Azərbaycan-Rusiya münasibətləri yeni fazaya keçir?

Rusiyanın fikir babalarından biri Duqin və digərlərinin Qarabağ səfəri xaricdə də müzakirə olunmaqdadır; **politoloq:** "Önəmli olan Moskvada onun kimi düşünənlərin sayının artırılmasına nail olmaqdır..."



məsi çağırışında bulundular". Yazıda Duqinin fikirlərinə diqqət çəkilib. Bildirilir ki, Rusiyanın önəmli xarici siyasət adamlarından olan Aleksandr Duqin öz çıxışında toplantının keçirilmə yerinə diqqət çəkib. "Duqinə görə, Rusiya dövləti və ictimaiyyəti, təmsilçilərini Qarabağa göndərməklə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyini nümayiş etdirdi". Türkiyə mediası digər rus nətiqlərinin çıxışlarına da diqqət çəkib.

**"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu Duqin və digərlərinin Azərbaycan haqlı mövqeyini müdafiə etməsini təqdir etdiyini bildirdi:**

"Önəmli olan Moskvada onun kimi düşünənlərin sayının artırılmasına nail olmaqdır. Onların konfransda səsləndirdikləri fikirlər diqqəti çəkdi. Birincisi, dedilər ki, "Dağlıq Qarabağ işğal altındadır və bu bölgə Azərbaycana aiddir, ona görə də Azərbaycana qaytarılmalıdır". İkincisi, dedilər ki, "Ermənistanı hərbi çevriliş Dağlıq Qarabağla bağlı əldə olunmuş razılığın pozulmasına hesablanıb. İlk olaraq Dağlıq Qarabağ ətrafındakı 5 rayon boşaldılmalıdır". Üçüncüsü, dedilər ki, "Rusiya Azərbaycanla hərbi əməkdaşlığın davam etdirilməsinə sadıqdır. Azərbaycan Rusiyanın ən iri

silah alıcılarından biridir. Rusiya maraqlıdır ki, Ermənistan və Azərbaycan arasında sülh olsun". Dördüncüsü, dedilər ki, "Rusiya mediasında qafqazfob və türkfob güclər tərəfindən idarə olunur. Onlar Qafqazı və Türk dünyasını Rusiyadan ayırırlar". Beşincisi, dedilər ki, "Azərbaycanın rolu Rusiyanın strateji planlarında yüksəlir. Bunu diqqətdə saxlamaq lazımdır. Avrasiya ideyası türklərin və slavyanların əlyanı ideyasıdır. Avrasiya siyasətini türklərsiz və slavyanlarsız qurmaq qətiyyətin mümkün deyil. Biz Azərbaycanı Avrasiya siyasətində görmək istəyirik". Buna baxmayaraq, Rusiyanı təmsil edən ekspertlər və deputatlar Azərbaycanı tərk etdikdən sonra Moskvada baş verən hadisələri xeyli düşündürdü".

**E.Şahinoğlu misal olaraq Rusiyanın "Rossiya 1" telekanalında "Vladimir Solovyovla axşam" siyasi tok-şousu ilə bağlı müşahidələrini bölüşdü:** "Həmin proqramda çıxış edən erməni əsilli hərbi-siyasi ekspert Semyon Baqdasarov Cocuq Mərcanlıya səfər edən Rusiya Dövlət Dumasının Li-

beral Demokrat Partiyasından olan deputatı Dmitri Savelyevi məhv etməyə çağırırdı. Baqdasarov Azərbaycanın və Türkiyənin əleyhinə olan ekspertdir. Bu mənada belə bir ekspertin "Qarabağ Azərbaycanıdır" deyən deputatı etməkdənsə, Baqdasarovun "məhv edilməlidir" şüarına dəstək verdi. Ayrı vaxt Jirinovski hamını tənqid edir, nə-rildəyir. Bu dəfə isə o, Baqdasarovla razılaşdı. Televiziya proqramlarında nə-rildəyən Jirinovski Baqdasarovun qarşısında dovşana dönmüşdü, deputatını erməni ekspertinə ayağına verdi. İkincisi, proqramın aparıcısı Vladimir Solovyov deputatı ölümə səsləyən ekspertin qanuna hörmət etməsini tələb etmədi. Əksinə, Solovyov Baqdasarova dəstək verərək dedi ki, "necə oldu ki, rusiyalı deputat Ermənistanı deyil, Azərbaycanı Rusiyanın müttəfiqi adlandırdı". Üçüncüsü, Jirinovski və Solovyov ayrı-ayrı vaxtlarda Ba-

qıya gəlmişdilər və onlar Azərbaycan prezidenti ilə görüşmüşdü. Bu səfərləri və görüşləri təşkil edən şəxsə və qrupa belə bir sual vermək olar: "Əgər Jirinovski və Solovyov əvvəlkite Dağlıq Qarabağın işğalını və Ermənistanı dəstəkləyirlərsə, onların Bakıya gəlişlərindən və prezidentlə görüşlərindən nə fayda əldə edildi?" Dördüncüsü, Cocuq Mərcanlıya gəlib "Dağlıq Qarabağ Azərbaycanıdır" deyən rusiyalı deputat Dmitri Savelyev Moskvada bu fikri təkrarlamadı. Bu ifadəni Azərbaycanda demək böyük qəhrəmanlıq tələb etmir, əsl qəhrəmanlıq bu ifadəni Moskvada, o cümlədən Dövlət Dumasının tribunasında və koridorlarında təkrarlamaqdır. Bilirik ki, Moskvada erməni lobbisi güclüdür. Erməni lobbisinin Rusiya mediasında da təsir imkanları genişdir. Ona görə də Azərbaycan lobbilik etmək istəyən rusiyalı deputatlar və ekspertlər ehtiyatlıdır. Ancaq Azərbaycanı üçün vacib olan onların Dağlıq Qarabağla bağlı Moskvada feallıqlarını artırmaqdır".

□ **Cavid TURAN,**  
"Yeni Müsavat"

## Ekspertlər hərbi təlimlərin danışıqlar prosesinə təsirini şərh etdi

"Amerika istehsalı helikopterlərin silah arsenalımızda yer almasını təşvişlə qarşılayıblar"

**A**zərbaycan Silahlı Qüvvələrinin iyulun 2-dən etibarən keçirilən genişmiqyaslı hərbi təlimləri bu gün başa çatmaqdadır. Bu barədə "Yeni Müsavat"a Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Xatırladaq ki, təlimlərə 20 min nəfərədək şəxsi heyət, 120-dək tank və digər zirehli texnika, 200-dən artıq müxtəlif çaplı raket və artilleriya qurğusu, yaylım atəşli reaktiv sistemləri və minaatan, 30-dək müxtəlif təyinatlı ordu və cəbhə aviasiyası cəlb olundu. Həmçinin təlimlərin gündüz və gecə vaxtı döyüş atışlı mərhələsi keçirilib. Bu mərhələdə qoşunlar şərti düşmənin hücumunun qarşısının alınması, onun atəşlə tələfata uğradılması, müdafiənin əlverişli hədlər üzrə bərpə olunması və genişmiqyaslı hücum əməliyyatının keçirilməsi tapşırıqlarını icra edib.



Eyni zamanda müxtəlif təlim poliqonlarında yeni silah sistemlərinin də istifadəsi ilə motoatıcı və tank bölmələri, raket və artilleriya qurğuları, zenit-raket kompleksləri, təyərə və helikopterlər döyüş atışları, praktiki raket buraxılışları və bombalama icra edib.

Xüsusilə Naxçıvan istiqamətində həyata keçirilən uğurlu hərbi əməliyyatdan

sonra Azərbaycan ordusunun möhtəşəm hərbi parad və genişmiqyaslı təlimlər keçirməsi işğalçı Ermənistanı ciddi şəkildə narahat edib. Baş nazir Nikol Paşinyanın orduya döyüş hazırlığı tapşırığı verməsi, daha sonra Da-xili Qoşun hissələrinin Qarabağa "xidmətə" göndərilməsi barədə əmr imzalaması da qorxudan qaynaqlandır.

**Hərbi ekspert, ehtiyatda**

olan polkovnik-leytenant Üzeyir Cəfərov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Azərbaycan ordusunun növbəti hərbi təlimlərinin çox uğurla keçirildiyini bildirdi: "26 iyun Silahlı Qüvvələrimizin 100 illiyinə həsr edilmiş möhtəşəm paradla nümayiş olunan yeni alınmış silah və sursat döyüş şəraitinə uyğunlaşdırılmış şəraitdə sınaqdan çıxarıldı. Müdafiə Nazirliyinin yaydığı video və fotogörüntülərdə də biz əsgər və zabitlərimizin çox böyük əzmkarlıqla qarşıya qoyulmuş tapşırıqları yerinə yetirdiklərinin şahidi olduq. Təlimlərin bir önemi də ondan ibarətdir ki, düşmənlərimiz bir daha əmin olmadular ki, iyunun 26-da Azadlıq meydanında nümayiş etdirdiyimiz yeni silah və sursatları biz bu dəfə təlimlərdə bir daha sınaqdan keçirdik. Əsgər və zabitlərimiz o çətin istəyi həyata keçirməyə özünü çox yüksək hazırlıqla göstərməyi bacardılar. İnanıram ki, tez bir zamanda biz Qarabağ məsələsində ciddi irəliləyişlərin olacağına şahidlik edə-cəyik".

**Ü.Cəfərov bildirdi ki, 2018-ci ilin təsdiq edilmiş planına uyğun olaraq hələ bu yaxınlarda da bir neçə irimi-**

yaşlı təlimlərin keçirilməsi planlaşdırılıb: "Təlimlər həm briqadalar səviyyəsində, həm də birləşmə, qoşun növlərinin ayrı-ayrı ixtisasları üzrə keçiriləcək". Ehtiyatda olan zabitin sözlərinə görə, sözsüz ki, hərbi təlimlərin danışıqlar prosesinə təsiri qaçılmazdır: "Amma biz də loru dillə desək, "ayağımızı yerə möhkəm dirəməliyik" ki, düşmən və havadarları tez bir zamanda doğru olanı etsinlər. Doğru olanı da odur ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü təmin edilməli, işğal faktoruna tam şəkildə son qoyulmalıdır".

**Ermənışunas alim Qafar Çaxmaqlı da Azərbaycan ordusunun gücünün nümayişini düşməne ciddi mesaj saydığını bildirdi:** "Bakıdakı hərbi paradın son Ermənistan mətbuatı Azərbaycanın silahlarının nümayişini qızğın müzakirə etməyə başlayıb. Xüsusən Amerika istehsalı helikopterlərin silah arsenalımızın içərisində yer almasını təşvişlə qarşılayıblar və ABŞ-a sət ittihamlar irəli sürürlər. Hətta Amerikanın buna cavab verməsini istəyirlər. Digər dağıdıcı silahlar da onları narahat edir. Təbii ki, Türkiyə qırcılarının Bakı səmalarında görünməsi Ermənistanı bir mesaj olaraq qəbul edilir. İkinci tərəfdən, Ermənistan rəsmiləri içərisində Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin təmas xəttinə daha yaxın yerləşməsini müharibəyə hazırlıq olaraq qəbul edənlər və hakimiyyəti

tədbir görməyə səsləyənlər var". **Q.Çaxmaqlı qeyd etdi ki, Azərbaycanın müharibəyə hazırlaşmasına Rusiyadan bir təpki olmaması Ermənistan-dakı anti-Rusiya qüvvələrini daha da fəallaşdırıb. Bəzi ekspertlərimiz Azərbaycanın nəzarətindən kənar olan işğal zonasında Türkiyə və Azərbaycanın birgə antiterror aparması ehtimalından da bəhs edirlər. Hesab olunur ki, İraq və Suriyadan sıxışdırılan PKK-nın Qarabağa sığınması iki qardaş ölkənin birgə əməliyyat aparmasını qaçılmaz edə bilər. Q.Çaxmaqlı bildirdi ki, PKK-nın Dağlıq Qarabağda düşərgə qurması yeni məsələ deyil:** "Türkiyənin əlində yə-tərli faktlar olmasa belə bir bəyanda bulunmazdı, uğurlu Qəndil əməliyyatlarından sonra PKK-nın sığınacağı kimi Ermənistanı seçmə ehtimalı bö-yükdür və nəzarətsiz zona kimi Dağlıq Qarabağ ərazisində olması da ehtimal variantlarından biridir. Türkiyə qərarlıdır ki, PKK-nı sonuna qədər təqib etsin. Buna beynəlxalq təpkinin də az olacağını nəzərə al-saq, türk ordusunun müharibə zamanı Azərbaycana dəstək verəcəyi qənaəti yaranır. Hər halda, Ermənistan hakimiyyəti narahatdır və belə anda Rusiyanın tərəfsizliyi çox önəmli olacaq. Torpaqlarımızı azad etmək üçün firsətləri dəyərləndirməliyik, hər şeydən əvvəl Rusiya ilə işləməliyik".

□ **E.PASASOY,**  
"Yeni Müsavat"



## Enerji qəzası iqtisadiyyata milyonlarla zərər vurub

### Iqtisadiyyatın əksər sahələri ziyanə düşüb

● Yulun 3-4-də Mingəçevir İES-də baş verən qəza, enerji təchizatında yaranmış fasilələr Azərbaycan iqtisadiyyatına ciddi zərər vurub. Belə ki, hadisə nəticəsində SOCAR-ın qurudakı yataqlarında, Qaz İxrac İdarəsinin Kompresor stansiyalarında, Neft Emalı Zavodu, "Azərikimya" İB-nin müəssisələri, Qaz Emalı Zavodunda, qaz anbarlarında iş tamamilə dayanıb.

Elektrik təchizatı təmin olunandan sonra bu müəssisələrin fəaliyyəti tədricən bərpa edilir. Prezident yanında keçirilən müşavirədə verilən məlumatdan aydın olur ki, neft emalı zavodunda katalitik krekinq qurğusundan başqa digər emal qurğuları iş rejimlərində çalışır. Baş nazirin birinci müqavini Yaqub Eyyubovun sözlərinə görə, katalitik krekinq qurğusunun regeneratör blokunda yaranmış problem isə qurğunun soyudulması və daxili hissənin yoxlanılmasından sonra dəqiq müəyyənləşdiriləcək: "İlkin ehtimala görə, görüləcək təmir-bərpa işləri təxminən 8-10 gün çəkəcəkdir. Katalitik krekinq qurğusunun təmiri dövründə ölkənin avtomobil benzini-nə tələbatı zavodda mövcud olan 80 min tona qədər qalıq ehtiyat hesabına təmin ediləcəyi üçün təchizatla əlaqədar hər hansı bir problem gözlənilmir. Hadisə ilə əlaqədar neft və qazçıxarma idarələrində, birgə müəssisələrdə nəzərdə tutulandan təxminən 4,2 min ton neft, 1 milyon 135 min kubmetr qaz az hasil edilmişdir. Neft Şirkətinin bütün müəssisələrində istehsalat sahələrinin normal iş rejiminə çıxarılması prosesi həyata keçirilir".

"İki gün ərzində elektrikle bağlı problem ölkə iqtisadiyyatına on milyonlarla ziyan vurub". Bu barədə qaynar.info-ya iqtisadçı-ekspert Natiq Cəfərli deyib. O, dəymiş zərərin tam hesablanması üçün müxtəlif sahələrlə bağlı rəqəmlərin olmasına ehtiyac olduğunu bildirib: "Dəymiş zərər tam hesablaşmaq hələlik mümkün deyil. Bunun üçün müxtəlif sahələrdən - ticarətdən, xidmət sahəsindən, istehsaldan, nəqliyyatdan və s. rəqəmlər daxil olmalıdır ki, ümumi rəqəm çıxarılsın. Amma hadisənin miqyasını nəzərə alsaq, düşüncəm ki, burada on milyonlarla manatdan söhbət gedəcək. Çünki elektrik enerjisinin kəsilməsi bütün ölkə ərazisini əhatə etmişdi və bütün sahələrdə problem yaşanmışdı. Bunun dəqiq hesablanması üçün bütün sahələrlə bağlı əlimizdə rəqəmlər olmalıdır. Açıqı, tezliklə belə rəqəmlərin olacağını düşünürəm".

Dövlət müəssisələri ilə yanaşı, ölkədə fəaliyyət göstərən özəl qurumlar da elektrik kəsintisindən zərərle çıxıblar. Bütün iri müəssisələrin işi dayanıb, ticarət obyektlərində, anbarlarda soyuducu sistemlərin işləməməsi məhsulların xarab olmasına gətirib çıxarıb. İstehsalat, satışın dayanması özəl müəssisələri zərərə salıb.

Elektrikin olmaması mobil rabitə şirkətlərinin fəaliyyətində də problemlərə səbəb olub. Bir sıra ərazilərdə müştərilərə xidmət göstərmək mümkün olmayıb.

Göründüyü kimi, elektrik təchizatında yaranan fasilələr həyatın bütün sahələrində, xüsusilə də iqtisadiyyatda zərərə səbəb olub. Böyük ehtimalla, dəyən zərərin miqdarını hadisəni araşdıran Dövlət Komissiyası dəqiq müəyyənləşdirəcək. Ona qədərse görünən budur ki, Mingəçevir İES-dəki yanğının fiziki nəticələri ilə birlikdə dəyən zərər yüz milyonlarla manatı ötürüb keçir.

□ **DÜNYA,**  
"Yeni Məsəvat"

keçirdiyi müşavirədə öz rəyini bildirdi. Biz "APA Holding" olaraq bu günlərdə fasiləsiz rejimdə fəaliyyət göstərdik. Bu müddət ərzində bizimlə hadisəyə birbaşa aidiyyəti olan və eyni zamanda hadisənin səbəblərinin aradan qaldırılması ilə məşğul olan dövlət qurumlarının hamısı operativ şəkildə işlədi, informasiya problemi yaratmadılar. Bu məsələyə ən operativ reaksiya Fövqəladə Hallar Nazirliyindən gəldi. Hadisə baş verəndən dərhal sonra nazirlik rəsmi məlumat verdi. Bu məlumat və açıqlama əhəlinin sakitləşməsi, narahatlığın aradan qaldırılması üçün çox ciddi stimuldur. Stansiyada ilk gün baş vermiş yanğın 20 dəqiqəyə söndürülmüşdü. Səhəri gün ikinci qəza baş verdiyində Fövqəladə Hallar Nazirliyinin xilasediciləri, polis, "Bakı Metro-

politeni"nin əməkdaşları xüsusilə əhəlinin təxliyə olunmasında fəal oldular. Otuz minə yaxın sərnişin metro tunellərində qalmışdı. Biz bəzi metrostansiyaların çıxışlarında təxliyə prosesindən canlı yayım da verdik. Buna görə bilərəm ki, əhali operativ şəkildə təxliyə olundu. Bu, çox ciddi və riskli proses idi".

dan qaldırılmasında adını çəkdiyimiz qurumların xüsusi rolu oldu. Bildiyiniz kimi, həmin dövrdə hərəkət dayanmışdı. İşqorların idarə olunması prosesində problem vardı. Polis əməkdaşları çoxsaylı qəzaların olmasının qarşısını aldılar. Şəhərdə olanlar şahid oldular ki, hər işqorun yanında bir neçə polis əməkdaşı vardı. Bakı Nəqliyyat Agentliyinin fəaliyyətini xüsusi qeyd etmək istəyirəm. Onların ümumən fəaliyyətindən narazıyam, amma agentlik son 3 gün ərzində kifayət qədər yaxşı fəaliyyət göstərdi. Xüsusilə metropolitenə böhran olduğu vaxtda əhəlinin yollarda qalmasını qarşısını aldı, pulsuz gedişlər təşkil etdi. BNA özünü fərqləndirən qurum kimi göstərə bildi. Bir məsələni də xüsusi qeyd etmək istəyirəm. Fövqəladə hadisələr baş ve-

olar. Dövlət qurumları, Azərbaycan cəmiyyəti necə hazır idi? Media bu məsələdə hansı rolu oynadı? Bunlar məsələnin özünü təşkil edir. Sosial media bu məsələdə daha çox işşirdilmiş məlumatlar yaydı, insanlar arasında psixoloji sarsıntı yaratmağa çalışdı. Bu da sosial medianın məsuliyyətsizlik məsələsinə ortaya çıxardı. Halbuki media ilə koordinasiya şəkildə işləyə bilərdilər. Çünki bu, adi hal deyildi. Ölkədə fəvqəladə hadisə baş vermişdi, bütün ölkəyə enerji verilməsində problem yaranmışdı. Bu, məsələnin media ilə olan tərəfidir. İctimaiyyətlə olan tərəfində təəsüflə qeyd etmək lazımdır ki, cəmiyyətimiz də kiçik məsələni böyüdü, hazır olmadığını göstərir. İnsanların dözümlülük məsələsində də bir az problem var".

E.Eyvazlı bəzi saytları

# Qaranlığın üzə çıxardığı həqiqətlər mediananın gözü ilə

Ölkədə baş vermiş işq böhranı zamanı, xüsusi ilə metro tunellərində qalmış sərnişinlərin təxliyə edildikən polisin fəaliyyəti diqqəti cəlb etdi. Sosial şəbəkələrdə hadisə yerindən çəkilmiş fotolar yayılarkən onun altında yazılan rəyləri oxumaq bu cür düşüncəyə əsas verir ki, bəzən tənqid olu-

litənin əməkdaşları xüsusilə əhəlinin təxliyə olunmasında fəal oldular. Otuz minə yaxın sərnişin metro tunellərində qalmışdı. Biz bəzi metrostansiyaların çıxışlarında təxliyə prosesindən canlı yayım da verdik. Buna görə bilərəm ki, əhali operativ şəkildə təxliyə olundu. Bu, çox ciddi və riskli proses idi".

rəndə internet və rabitə sahəsində problemlər yaşanır. Bu dəfə o problem ciddi olmadı. Bu da müsbət haldır".

**Modern.az saytının baş redaktoru Elşad Eyvazlı isə Bakı Nəqliyyat Agentliyinin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib:** "Bakı küçələrində işq olmasa da, polisin gücləndirilmiş iş

yanlış xəbər yaymaqda günahtarıdır: "Həmişə düşüncəyə görə deyil, Mingəçevir Su Elektrik Stansiyası işləməyə belə alternativ digər stansiyalar var. Adıçəkilən qurumun və "Azərenerji"nin rəhbərliyi cəmiyyəti aldatmaq məşğul olurlar. Bunun bariz nümunəsini ölkə prezidentinin



## Vusalə Mahirqızı: "Hansı dövlət qurumunun yaxşı işləməsi ilə bağlı cənab prezident keçirdiyi müşavirədə öz rəyini bildirdi"

### Elşad Eyvazlı: "Bu, bizə dərs olmalıdır"

nan Azərbaycan polisi bu dəfə tərifləndi. Gücləndirilmiş iş rejiminə keçən polisin canfəşanlılığını nəinki metro çıxışlarında, hətta yollarda da görmək olurdur. Yol qəzalarının olmaması üçün yol polisleri avtomobillərə yol göstərirdi.

Bakı əhəlinin daha çox istifadə etdiyi metro iflic vəziyyətinə düşəndə Bakı Nəqliyyat Agentliyi məsuliyyəti tam üzərinə götürdü və yolda qalan sərnişinlər, pulsuz ünvanına çatdırdı.

Maraqlıdır, bu fəvqəladə hadisə zamanı müşahidə olunanlarla bağlı media kapitanları nə düşüncə?

"APA" Holdingin rəhbəri Vusalə Mahirqızı hesab edir ki, hadisənin səbəblərinin aradan qaldırılması ilə məşğul olan dövlət qurumlarının hamısı operativ şəkildə işləyib: "Hansı dövlət qurumunun yaxşı işləməsi ilə bağlı cənab prezident

V.Mahirqızı fəvqəladə hadisə baş verəndə internet və rabitə sahəsində problemlərin yaşanmamasını müsbət hal kimi dəyərləndirib: "Bir sutka idi ki, ölkədə enerji problemi vardı. Onsuz da əhali panik durumda idi. Belə bir zamanda əhəlinin metroda qalması ikinci panik durumu yaradırdı. Dünya ölkələrinin praktikasında belə hadisələr zamanı kütləvi ölümlərin şahidi olmuşuq. Şükür ki, Azərbaycanı bu proses insan tələfatı olmadan yekunlaşdı. Dərhal FHN-in Xüsusi Riskli Xilasətmə qüvvəsi, Yanğınsöndürmə heyəti və Mülki Müdafiə Qoşunları, eyni zamanda bütün polis əməkdaşları və "Bakı Metropoliteni"nin əməkdaşları təxliyə prosesinə cəlb edildilər. Onlarla yanaşı, digər dövlət qurumlarından Səhiyyə Nazirliyi də medianı operativ şəkildə xəbərlərin verilməsi ilə təmin edirdi. Hadisənin nəticələrinin ara-

rejiminə keçməsi yol polisində dəstək verən Post Patrul Xidməti əməkdaşlarının işini yüksək qiymətləndirmək olar. Əks halda, şəhər nəqliyyatında ciddi problemlər, tixaclər yaranardı. Eyni zamanda Fövqəladə Hallar Nazirliyinin əməkdaşlarının fəaliyyətini də hər zaman qeyd etmək lazımdır. Onlar bu kimi hallarda ciddi çalışırlar. Bakı Nəqliyyat Agentliyinin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirəm. Üzərlərinə düşən yükü götürməyə çalışdılar".

**Sayt rəhbəri onu da vurğulayıb ki, fəvqəladə hadisə zamanı sosial media çox işşirdilmiş məlumatlar yaydı:** "Bəzən cəmiyyətdə belə yanaşma olur ki, bir qurum vəzifəsini yerinə yetirəndə ona "çox sağ ol" düşür. Məncə, düşür. Ona görə ki, bu onun işidir və o, işinin öhdəsindən gəlməlidir. Sadəcə, bu, fəvqəladə hadisə idi və burada müxtəlif yanaşma qoymaq

keçirdiyi müşavirədə gördük. Xəstəxanalarla bağlı ciddi fəsadlar üzə çıxdı. Əməliyyatda, reanimasiya şöbəsində xəstə var və işıqlar söndür. Bu ciddi məsələdir. Hətta bütün ölkə üzrə generatorlaşdırılsa belə elektrik enerjisinin kəsintisizliyi zamanı müəyyən problemlər yaranacaqdı. Həzirlilik məsələsində insanlarımızın psixoloji durumundan tutmuş dövlət qurumlarının hazırlığına qədər yenidən baxılmalıdır. Hər halda, bu, bizə dərs olmalıdır. Medianın üzərinə düşən yük koordinasiya edilmiş şəkildə işləmək idi. Təəsüf ki, biz bunu görə bilmədik. Hər kəs bildiyini, bilmədiyini, küçədə, avtobusda eşitdiyini gerçək xəbər kimi cəmiyyətə ötürdü və cəmiyyət arasında ciddi problemlər yaşandı".

□ **Ləman MUSTAFAQIZI,**  
Musavat.com

**R**usiyada keçirilən futbol üzrə XXI dünya çempionatı həyəcanı finiş mərhələsinə daxil olur. Bu gün 1/4 final oyunlarının startı verilir.

Saat 18:00-da Fransa və Uruqvay milliləri qarşı-qarşıya gələcək. Saat 22:00-da isə Belçika və Braziliya milliləri meydana çıxacaq.

Fransa və Uruqvay ümumilikdə 8 dəfə qarşılaşıblar. İlk dəfə 1924-cü il Olimpiya Oyunlarında rəqib olublar. 1/4 finalda cənubi amerikalılar 5:1 hesabı ilə qalib gəliblər. 1966, 2002 və 2010-cu illərdə keçirilən mundiallarda onlar qrup mərhələsində rəqib olublar. Yalnız bir dəfə-1966-cı ildə Uruqvay rəqiblərini 2:1 hesabı ilə məğlub edib. Digər iki mundial qarşılaşmalarında hesab açılmayıb. Sonuncu dəfə 2013-cü ildə komandalar Uruqvayda keçirilən yoldaşlıq görüşündə güclərini sınaıblar. Həmin görüşdə meydan sahibləri 1:0 hesabı ilə qalib gəlib.

Göründüyü kimi, Uruqvay Fransa üçün asan rəqib deyil. Baxmayaraq ki, FIFA-nın son reyting cədvəlində Fransa 7-ci, Uruqvay isə 14-cü yerdə qərarlaşıb.

Uruqvay 1/8 son Avropa çempionu Portuqaliyanı Edinson Kavanin 2 möhtəşəm qolu ilə məğlub etdi. Bu, son 64 ildə ilk dəfə idi ki, Uruqvay millisi 1/8 final mərhələsində bir Avropa klubunu mübarizədən kənar qoymaq bacardı.

Fikrimcə, Uruqvay millisi mundialda ilk matçı (Misir yığması ilə) istisna olmaqla, çempionat ərzində gücünü artırmış, oyunu tərzini oturdurmuş yeganə komandadır. Hər oyunda Uruqvay "sürətə" bir az daha çox "qaz" verir. Portuqaliya ilə qarşılaşmada Uruqvay çox yaxşı oynadı və Edinson Kavaninin qolları möhtəşəm idi. Bu hücumçu, ümumiyyətlə, komandanın təkəridir.



# PSJ-nin iki "qoç" u: bu gün

## Mbappe və Kavanin dueldir

### 1/4 final mərhələsində Fransa Uruqvayla qarşılaşır, Belçika Braziliya səddini keçərsə...

Hər yere köməyə çatır, yorulmadan meydan boyu işləyir. Oyunun sonlarına yaxın zədə səbəbindən meydanı tərk etdikdən sonra yeri göründü, Suares hücum xəttində tək qaldı. Bu gün

meydana çıxması gözlənilən Kavanin və Suares dueti alınsa, Fransanın müdafiəsinə ciddi bəşəğrsi olacaq.

Fransa Argentina ilə 1/8 mərhələdə nəhayət ki, açılışdı, həm baxımlı, həm də məhsuldar oyun göstərdi. Fransanın 20 il əvvəl öz ölkələrində keçirilən dünya çempionatındakı uğurunu bu mundialda təkrar edə biləcəyi haqda çox danışıqlı. Fransa məhz Argentina ilə qarşılaşmada çempionluq iddiasında olan komanda kimi oynadı. Xüsusən hücumda istədikləri alındı. Fransanın gənc hücumçusu Mbappe isə Argentinanın "qoca"larına dərs verdi. Belə hücumçu hər komandada yoxdur. Həm gənc, həm texniki, həm də sürətli. Mbappe iki qol vurdu və bir penalti qazandı. Buna nəinki zəifləmiş Argentina, heç fil də dözə bilməzdi. Təəssüf ki, "Avro-2016"-nın ən məhsuldar oyunçulardan ibarət Olivye Jirunun mundialda oyunu alınmır. Antuan Qrizmann da yalnız iki penalti vurub. Usman Dembele isə meydana az buraxılır. Bu gün hər iki komandanın taleyi heyətindəki ulduz hücumçuların necə oynaya

yacağından asılıdır.

Yeri gəlmişkən, məlumdur ki, həm Kavanin, həm Mbappe PSJ-də birgə oynayırlar. Bundan başqa, Fransanın heyətindəki Samuel Umtiti və Luka Din "Barselona"-da Suaresin komanda yoldaşlarıdır.

Almaniya bədbəxt olandan sonra Uruqvaya azarkeşlik edirik. İcimdən bir hissə hətta deyir ki, mundialın çempionu bu iki komandanın biri olacaq.

**Antuan Qrizmann bugünkü görüş haqda maraqlı açıqlamalar verir. Fransalı forvard deyir ki, Uruqvay onun heyətində olduğu "Atletiko" kimi oynayaçaq.** "Onlar vaxtı uzatmağa, yığılmağa və referiyə yaxınlaşmağa çalışsacaqlar. Bizə buna öyrəşmək lazımdır. Uruqvay oyununu darıxdırıcı etməyə və bizi də buna cəlb etməyə çalışsacaq" deyir, o bildirir. Qrizmann Uruqvay millisinin hücumçusu Edinson Kavanin haqda da danışıb. "Kavanin dünyada nümunə olacaq bir hücumçudur. O qol vurur vurur, müdafiədə komandasına kömək edir, meydanın hər yerində onu görmək mümkündür. Əgər o, bizimlə qarşılaşmada zədə səbəbindən

meydana çıxmazsa, bu oyunda çox şeyi həll edəcək, çünki o, böyük futbolçudur".

**Braziliya mundialda ilk dəfə güclü rəqiblə qarşılaşır**

Braziliya və Belçika milliləri 6 dəfə üz-üzə gəliblər, bunların 5-də cənubi amerikalılar qalib olub, birində Avropa təmsilçisi.

Komandalar mundialları tarixində ikinci dəfədir ki, qarşı-qarşıya gələcəklər. Onlar 2002-ci il mundialında 1/8 mərhələdə qarşılaşıblar. Beş qat dünya çempionu həmin görüşdə 2:0 hesabı ilə qalib gəlib. Elə o mundialdan sonra komandalar 16 il sonra yenidən üz-üzə gəlirlər.

Braziliya Meksika ilə 1/8 qarşılaşmasında qrup mərhələ-

sindən fərqli oyun göstərmədi. Braziliya düzgün taktika ilə irəliləyir, Meksikanı da yaxşı tanıyırdılar və müdafiədə iki kobud səhv onlara baha başa gəldi. Bu səhvlərdən birini Neymar qola çevirdi.

Ronaldonu sevinə-sevinə evlərinə yola salandan sonra Neymara baxmaq çox keflidir vallah. Bütün dünya onun yığılma çıxardığı sirkdən danışır. Hər gözəlin bir eybi olduğu kimi Neymar da bu cürdür. Braziliyalılar onu sevirlər və mundialda onlara uğur gətirəcəyinə inanırlar.

Braziliya bu gün, nəhayət, qrupda qarşılaşdıqları ortabab komanda deyil, mundial çempionluq üçün gəlmiş Belçika millisi ilə sınağa çəkilecək. Neymarın sirk burda artıq o qədər də keçməyəcək. Braziliya nə istədiyini və necə oynamaq lazım olduğunu bilir. Hələ mən mundialda onların bir par-



Hər iki 1/4 bizə gərgin oyun vəd edir. Dadını çıxaraq, mundialın sonuna nə qaldı ki...

**□ Nazim SABIROĞLU, "Yeni Məsavat"**

“Yeni Müsavat” xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, bank analitikləri 1997-1998-ci illərdə global fond bazarında baş verən böhranın təkrarlarına biləcəyi qənaətinə gəlmişlər. Onlar bildirirlər ki, hazırda global fond bazarlarında vəziyyət 1998-ci ildəkiyə çox bənzərdir. Xatırladaq ki, həmin il Asiya fond bazarı çökmüş, Rusiya isə defolt olmuşdu.

qeyd olunur ki, dünya böhranları tarixində yaranmış on illik tsikli tamamlanmaq üzrədir. Bu isə o deməkdir ki, dünya iqtisadiyyatında artım göstəriciləri normal olsa da, böhranın təkrarlanması üçün zəmin var.

Dünya Bankından bir qədər sonra isə milyarder Corc Soros dünya maliyyə böhranının baş verməsi təhlükəsi barədə xəbərdarlıqla çıxış edib.

Dünya fond və maliyyə bazarlarında böhran baş verərsə, bunun Azərbaycana hansı təsir

Rəşad Həsənovun “Yeni Müsavat”a dediyinə görə, dünya maliyyə qurumları mümkün böhranlarla bağlı ehtimallarını əks etdirən hesabatlarla müntəzəm olaraq çıxış edirlər: “Onlar problemləri bütün detalları ilə əlaqədar çevrələrə çatdırmağa çalışırlar. Hazırda dünya fond bazarında balonların formalaşması meylliliyi hiss olunmaqdadır. Digər bir məsələ bundan ibarətdir ki, Avropa Mərkəzi Bankı və ABŞ Federal Ehtiyatlar Sistemi maliyyə bazarlarında daha effektiv və eyni

global indikatorlar da nəzərə alınır. Qlobal bazarlar - fond və maliyyə - prizmasından yanaşılır məsələlərə”.

Ekspert hesab edir ki, 2020-22-ci illərdə baş verməsi ehtimal olunan global böhran təhlükəsi elə də real deyil: “Mən bu variantı az ehtimal hesab edirəm. Lakin bu ehtimallar doğrularsa, böhran baş verərsə, bunun Azərbaycan iqtisadiyyatına birbaşa və dolayı təsirlərinin olması mümkündür. Birbaşa təsir bundan ibarətdir ki, Azərbaycan Dövlət Neft

## “Dəmir bank”ın qadın filial müdürünə 8 il cəza verildi



Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində mənimləmə və vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadədə təqsirləndirilən Fərəh Rəşadətli, Fəriz Qarayev və Tamamgül Xanlarovanın cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi yekunlaşıb.

Musavat.com-un məlumatına görə, prosesdə hökm oxunub. Hökmə görə, F.Rəşadətli 8 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Digər təqsirləndirilən Tamamgül Xanlarova 1000 manat cərimə olunub, Fəriz Qarayevin isə əmək haqqından hər ay 20 faiz tutulması qərara alınıb.

Qeyd edək ki, F. Rəşadətli Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2 (dələduzluq), 179.3.2-ci (mənimləmə), 308 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə) və 313-cü (vəzifə saxtakarlığı) maddələri ilə təqsirləndirilib. F.Qarayev və T.Xanlarova isə Cinayət Məcəlləsinin 308-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə) maddəsi ilə ittiham ediliblər.

F. Rəşadətli “Dəmirbank”ın filial müdürü olub, T. Xanlarova bankda xəzinədar vəzifəsində çalışıb. F. Qarayev isə bankın əməkdaşı olub.

İş üzrə 8 zərərçəkən şəxs tanınıb. Dəymiş ümumi ziyan 3 milyon manata yaxındır.

Hər üç şəxs barəsində istintaq dövründə polis nəzarətində qətimkan tədbiri seçilib.

Lakin F.Rəşadətli məhkəmənin hazırlıq iclasında həbs edilib.



## Həbsdə olan general oğluna məhkəmə “yox” dedi

Xuliqanlıq hərəkəti etməkdə təqsirləndirilən general Novruzəli Orucovun oğlu Rüstəm Orucovun və onunla birgə ittiham olunan Kənan Vəliyev və Pərviz Abbasovun cinayət işi üzrə məhkəmə iclası davam edib.

Musavat.com-un məlumatına görə, Bakı Apelyasiya Məhkəməsində hakim Sahibxan Mirzəyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə qərar elan edilib. Hakimlər kollegiyasının qərarına əsasən, general oğlunun və dostlarının şikayəti təmin edilməyib.

Binəqədi Rayon Məhkəməsinin çıxardığı hökm dəyişdirilmədən saxlanılıb.

Qeyd edək ki, Baş Prokurorluğun yaydığı rəsmi məlumata əsasən, bu il iyulun 3-də Bakı şəhər sakini R.Orucov sürücülük hüququndan məhrum olmasına baxmayaraq, idarə etdiyi “BMW” markalı 10-OG-300 dövlət nömrə nişanlı avtomobilə yol hərəkəti qaydalarını pozduğuna görə ona əsaslı irad bildirmiş sürücü Sənan Səmədovun idarə etdiyi marşrut avtobusunu 8 dayanacaq təqib edərək sərnişinlərin narahatlığına və insanlarda vahiməyə səbəb olub, vətəndaşların gözü qarşısında bir qrup şəxslə həmin sürücüyə xəsarətlər yetirərək xuliqanlıq edib.

Qeyd edilməlidir ki, R.Orucov piyadanın ölümünə səbəb olan yol-nəqliyyat hadisəsi törədib hadisə yerindən qaçdığına görə hələ 2014-cü ildə 4 il müddətinə azadlıqdan məhrum olub, 2016-cı ildə isə şərti olaraq vaxtından əvvəl azad edilib. Yuxarıda qeyd olunmuş xuliqanlıq hadisəsi də məhz onun şərti azadlıqda olduğu dövrdə baş verib.

Faktla bağlı 2017-ci il 4 iyul tarixində Binəqədi Rayon Polis İdarəsinin İstintaq Şöbəsinə Cinayət Məcəlləsinin 221.2.1-ci (bir qrup şəxs tərəfindən xuliqanlıq) maddəsi ilə cinayət işi başlanılıb.

R.Orucov həmin maddə ilə ittiham olunaraq barəsində məhkəmənin qərarı ilə həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Digər təqsirləndirilən iki nəfər barəsində isə həbs-qətimkan tədbiri seçilməyib.

Binəqədi Rayon Məhkəməsinin hökmü ilə Rüstəm Orucov 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

# “Bank of America”nın global böhran xəbərdarlığı-hazırımı?

Rəşad Həsənov: “Bu sahədə ciddi problemlər var”

İndi də 1998-99-cu illərdə olduğu kimi, güclü dollar inkişaf etməkdə olan ölkələri “sıxır”, xüsusilə onların fond bazarları kiçilir. Hazırda bu bazarlarda qiymətlər dünya maliyyə böhranından bəri ən aşağı səviyyəyə düşüb. Əvəzində ABŞ iqtisadiyyatı böyüyür, iri texnologiya şirkətlərinin qiymətli kağızlarının dəyəri artır. “Bank of America”nın tanınmış investisiya analitiki Michael Hartnett bildirir ki, bu iki tendensiya eyni vaxtda ən son 20 il əvvəl müşahidə olunub.

Qeyd edək ki, sözügedən böhran inkişaf etməkdə olan ölkələrə ciddi zərər vurmuşdu. Taylandın pul vahidi bahtın 1997-ci ildə kəskin devalvasiyası ilə başlayan böhran digər inkişaf etməkdə olan ölkələri də təsiri altına almış və 1998-ci ildə Rusiyada maliyyə böhranının yaranmasına gətirib çıxarmışdı.

Dünya böhranı təhlükəsi barədə “Bank of America”dan bir qədər əvvəl Dünya Bankı da çıxış etmişdi. Bankın “Qlobal iqtisadi perspektivlər” adlı hesabatında



Maliyyə nəhəngi “Bank of America” yeni global böhran təhlükəsinə dair xəbərdarlıqla çıxış edib: 1998-ci il böhranı təkrarlana bilər

ləri ola bilər? Belə təsirlərdən daha az itki ilə çıxmaq üçün hansı addımlar atılmalıdır? Suallara cavab verən iqtisadçı-ekspert

zamanda səbirli siyasət həyata keçirməyə çalışırlar. Hər hansı qərar qəbul olunarkən yalnız loqal şərtlər deyil, eyni zamanda

Fondunun vəsaitlərinin böyük bir qismi xarici aktivlərdə - fond bazarlarında saxlayır. Buna görə də fond hər hansı bir xəbərdarlığı gözləmədən öz aktivlərini daha risksiz alətlərə yerləşdirməyə çalışmalıdır. Qlobal böhranın dolayı təsirləri Azərbaycanın xarici ticarət tərəfdaşları ilə münasibətlərdən qaynaqlana, müəyyən problemlə idxal oluna bilər. Bundan əlavə, enerji bazarlarında, böhrandan təsirlənən ölkələrdə tələbin azalması Azərbaycanın istehsal etdiyi məhsulların dəyərinin azalmasına gətirib çıxara bilər”.

R.Həsənovun fikrincə, həm dövlət qurumlarında mümkün təhlükələrin proqnozlaşdırılmasında, risklərin hesablanması və ona uyğun mövqe tutulması sahəsində ciddi çatışmazlıqlar var: “Risklərin analizi, proqnozlaşdırılması sahəsində vəziyyət problemlidir. Buna görə də hər hansı bir hadisə baş verdikdə zərbləri ən ağır şəkildə hiss edirlər”.

□ **Dünya SAKIT,**  
“Yeni Müsavat”

## Bakıdan ABŞ-a uçan təyyarələrdə

## “ağ toz” qadağası-təfərrüat

Səbəb uçuş zamanı təhlükəsizliyin qorunmasıdır

Azərbaycandan Amerikaya uçan təyyarələrdə bəzi qadağalar qoyulub. Belə ki, “Azərbaycan Hava Yolları” QSC-nin yaydığı məlumata görə, Nəqliyyatda Təhlükəsizlik İdarəsinin (TSA) sərəncamına əsasən Amerika Birləşmiş Ştatlarına və Amerika Birləşmiş Ştatlarından bütün uçuşlarda sərnişinlərin əl yükündə 350 ml-dən çox tozvari maddələrin daşınmasına qadağa qoyulur.

Məlumatla görə, belə maddələrə un, şəkər, qəhvə, ədviyyatlar, quru süd və digər bənzər məhsullar da daxildir. Uçuş zamanı bu cür maddələr sərnişinə lazım olmayacağı təqdirdə onlar qeydiyyatsızdan keçən baqaja təhvil verilməlidir.

350 ml-dən çox həcmli dərmənlər (tozlar) və uşaq qidası hava gəmisinin salonunda yalnız bağlı şəkildə daşına bilər. Hava limanlarının rüsumsuz zonalarında (Duty Free) alınan məhsullar



bağlı şəkildə və alışı təsdiq edən qəbzın mövcud olması şərti ilə daşınmaya qəbul edilir. Məlumatda həmçinin bildirilir ki, qadağa edilmiş maddələrin əl yükündə daşınması məsələsinə Bakı və Nyu-York hava limanlarında aviyaasiya təhlükəsizliyi xidmətinin əməkdaşları tərəfindən ciddi nəzarət ediləcək.

Maraqlıdır, Azərbaycandan Amerikaya uçan təyyarələrdə bu qadağalar hansı ölkənin təşəbbüsü ilə qoyulub?

Məsələ ilə bağlı “Azərbaycan Hava Yolları” QSC-nin prezidentinin ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə köməkçisi Paşa Kəmənski “Yeni Müsavat”a danışdı: “Bu qadağa Amerika tərəfi

nin şərtidir. Həmçinin Amerikanın bu şərti bütün aviashirkətlərə aiddir. Bizim aviashirkət də sərnişinləri məarifləndirmək üçün bu açıqlamanı yayıb. Həmin maddələrin nədən qadağan olunmasına gəldikdə isə internet resurslarında bu barədə kifayət qədər məlumat var”.

Qeyd edək ki, bəzi əşyalar var ki, bütün təyyarələrdə əl yükündə, həmçinin baqajda aparmaq qadağandır. Məsələn, turşuların, qələvinin, civənin (bu tərkibli müxtəlif cihazların) aid olduğu aşındırıcı zəhərli maddələr, eləcə də maye akkumulyator batareyaların təyyarələrdə aparılması qadağandır. Həmçinin tezalısan bərk və ya maye maddələri, məsələn, kibrit, alışqan və s, təyyarəyə su ilə təmas zamanı ayrılan alışa biləcək qazları, öz-özünə alışa bilən maddələri və alışqanları doldurmaq üçün lazım olan maye, peroksid, ağardıcı tozlar və s. bu növ maddələr, partlayıcı və od təhlükəsi olan əşyalar qadağandır.

Əksər aviashirkətlərdə isə manikür qaçıqları, ülgüc, mil və burğular da daxil olmaqla, bütün kəsicilər, əşyalar, spreylər, kremlər, gəllər, şampunlar, su və müxtəlif içkilərin aparılması qadağandır. Səbəb isə uçuş zamanı təhlükəsizliyin qorunması ilə bağlıdır.

□ **Xalidə GƏRAY,**  
“Yeni Müsavat”


**Cümə söhbətləri**

**B**ismilləh-Rahmən-Rahim  
 İnsanlıq, bəşəriyyət üçün bütün əxlaqi mövzular hər zaman üçün aktualdır. Amma bəzi əxlaqi rəzilətlər və fəzilətlər müəyyən dövrlərdə xüsusilə aktuallıq kəsb edirlər. Bu kimi əxlaqi keyfiyyətlərdən də biri - insanın ətrafında olan digər insanlarla xoş, ehtiramlı davranışı və bunun əksi, əxlaqi rəzilətlərdən biri olan - yaltaqlıqdır.

**Ayırd etmək üçün meyarlar lazım**

Gündəlik həyatda və belə görsənir ki, tarixən də bəşərin rast gəldiyi, nifrət olunması eybəcər xüsusiyyətlərdən biri - yaltaqlıqdır. Həm ağıl bu xüsusiyyəti pisləyir, həm də ümumiyyətlə insanın fitrətinə uyğun deyil. Amma bəzən bu sual meydana çıxır ki, ehtiramlı davranmaqla yaltaqlıq arasında nə fərqlər var?

Yeni bir tərəfdən dinimiz bizləri təşviq edir ki, xoş davranmaq, ehtiramlı, gözəl, qayğılı davranmaq, digər tərəfdən də dinimiz, inancımız bizə yaltaqlıqdan uzaq durmağı tövsiyə edir. Düşünmək olar ki, dəqiq meyarlar olmasa, burada düzgün rəftar etmək asan olmayacaq. İnsan ya quru, rəsmi rəftarlara üstünlük verəcək, ya da ki, yeri gəldi-gəlmədi yumşaq göstərəcək.

Amma əslində insan özü də yaxşı hiss edir ki, nə vaxt necə rəftar qurur. Biz gündəlik həyatda, müxtəlif vəziyyətlərdə ehtiramlı davranışla yaltaqlığa uyğun davranışı ayıra bilirikmi? Əslində bəli. Hətta bu barədə çətinlik çəkəndə də, insan bəlli meyarlarla bunları fərqləndirə bilər. İnsan bu meyarları bilsə, tanısa - birmənalı biləcək ki, zahirən oxşar mövzuların hansı biri səmimi, hansı isə süni, qəlp.

**Ehtiramlı davranışla yaltaqlıq arasında zahirən də fərq var**

Müxtəlif hallarda, nümunələrə diqqət etməklə, bizlər yaltaqlıq ilə ehtiramlı davranış arasında sərhədləri zahirən görə bilərik. Məsələn, bir insandır, onun evinə qonaq gəlib. Həmin kəs ədəb göstərir, qonağa ehtiram edir, qarşılaşmağa çıxır, qapını açır, xoş gəldin deyir, qonağa yer göstərir, lazımı şəkildə xidmətində durur və s. Bunlar hamısı dinimi-

# Ehtiramlı davranışla yaltaqlıq arasında sərhədlər



**Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com**  
 İlahiyyatçı-filosof, İçərişəhər Cümə məscidinin imam-caməati

nında öz qiymətini artırmaq üçün başqasının qabağında alçalarak onun istədiyinə uyğun hərəkətlər etmək, riyakarcasına onu tərifləmək - yaltaqlıq hesab olunur.

Yaltaqlıq - insanı alçaldan hərəkətdir. Bəli, bizim izahlı lüğətdə göstərilən tərif, prinsip etibarilə dinimizin pislədiyi yaltaqlıq rəziləti ilə çox hissədə uyğundur. Bəs biz ehtiramlı davranışla yaltaqlıq arasında fərqləndirici sərhədlərini necə müəyyən edə bilərik? Təqribən mühtüm doqquz nöqtədir ki, ehtiram insan onlara diqqət etməyə, bunlar arasında sərhədləri tapmaqda çətinlik çəkə bilər.

**Ehtiramlı davranış bütün insanlara münasibətdə olur**

Ehtiramlı davranış bütün insanlara münasibətdə özünü göstərir. Yeni ehtiramlı davranış bütün insanlara münasibətdə təqribən eyni müsbət bünövrə üzərində olur. Burada seçimlilik yoxdur. Əgər seçimli olarsa, ehtiramlı davranış bəzi halda ehtiramlı davranış meydana gələr, bəzi halda gəlməzsə, bu fərqlənmənin meyarı təqva yox, hansısa mənəvi kateqoriyalar yox, güc sahibi olmaq, maddi səbəblər olarsa, dünya ilə bağlı olarsa - bu zaman bu cür davranış ehtiramlı rəftar kateqoriyasından çıxar və yaltaqlıq hesab olunur.

Əgər insan ehtiramlı davranırsa - bütün insanlarla ehtiramlı davranır. İmkana görə, statusa görə, məqama görə, vəzifəyə görə fərq qoymadan bütün insanlarla ehtiramlı davranan insan, sözsüz ki, Allahın bəyənədiyi bir işi icra edir. Əgər biriləri ilə ehtiramla davranmır-

sa, buna görə də tutarlı səbəbi olmalıdır. Deməli, ehtiramlı davranış ümumdür. Amma bir insan fayda əldə etmək üçün, müəyyən bonuslar qazanmaq üçün ehtiram göstərsə, bu, yaltaqlıqdır.

**Ehtiramlı davranışda münasibət gerçəkliyi uyğundur**

Ehtiramlı davranışda davranma gerçəkliyi uyğundur. Bir insanı layiq olduğundan artıq tərifləmək - yaltaqlıqdır. İnsanı layiq olduğundan aşağı dəyərləndirmək - ya sözlün acizliyidir, ya da paxıllıqdır. Layiq olduğundan artıq - yaltaqlıqdır, layiq olduğundan aşağı isə ya söz acizliyi var, özünü ifadə edə bilmir, ya da ki, paxil-

Ehtiramlı davranış mənəvi islahat üçün bir platforma yaradır. İnsan ehtiramlı davrananda onun mənəvi islahatı üçün bir tofiqat əmələ gəlir. Yaltaqlıq isə insanın mənəvi paklanmasına mane olur. Əksinə, bu şəxsin paklanmaq tofiqatı sıradan çıxır.

Ehtiramlı davranışda insanın özünə güvəni, inamı artır və Allaha təvəkkülü yaranır. İnsan özündən asılı olanı edir və qalanında Allaha təvəkkül edir. Yaltaqlıq isə insanın özünə güvənini zəiflədir və Allaha təvəkkülü zəiflədir, başqasına bağlanılır.

Ehtiramlı davranış insanları yaxınlaşdırır, insanların qəlblərini bir-birinə yaxın edir,

bütün münasibətlərinə aiddir. Ailədə, ictimai həyatda, iqtisadi həyatda, dini həyatda, insanlararası münasibətlərdə, möminlərarası münasibətlərdə, bütün müstəvilərdə biz bu dəyərləndirməni apara bilərik. Biz diqqət edəndə görürük ki, Peyğəmbərimizin (s) yanında gəlib bir sözlər danışmaq istəyəndə, Peyğəmbərimiz (s) onlara tövsiyə edir ki, dillərini nəzarətdə saxlasınlar. Eyni zamanda, İmamlarımızın (ə) da həyatına baxanda görürük ki, yersiz tərifə, ehtirama qarşı çıxıblar. Əməl sahibi olan alimlərimiz, üləmələrimiz də bu yolla gedirlər.

**İmam Əli (ə) haqqında deyirlər ki, başqasına həddən artıq sitayiş edən birinə Həzrət (ə) buyurur:** "Bu işdən çəkin ki, çox yaltaqlanmaq öz ardınca bədgümanlıq gətirir. Əgər mömin qarşısında sənətimadına layiq olubdursa, ona yaltaqlanmaqdan çəkin və hüsni-niyyət göstər".

**Həzrət Peyğəmbər (s) buyurur:** "Sitayiş edən yaltağın üzünə torpaq tökün".  
**İmam Sadiq (ə) buyurur:** "Allah bəndəsi bəndəliyin kamalına çatmaz, məgər o halda ki, başqalarının mədhi və tənqidi sənənin üçün eyni olsun. Çünki nə başqalarının mədhi insanı Allah yanında yuxarı qaldırır, nə də məzəmmətləri qədrini azaldır. Ona görə də, ey Allah bəndəsi! Başqalarını sitayiş etməkdən sevinmə".

**İmam Əli (ə) bizləri xəbərdar edir ki, çox tərifləmək və insanın özünü buna alışdırması ardınca yaltaqlıq gətirə bilər. Həzrət (ə) buyurur:** "Çox tərifləmək yaltaqlıqdır ki, qürur və təkbəbbür gətirər".  
**İmam Əli (ə) buyurur:** "Yaltaqlıq və həsəd, möminin əxlaqından deyildir, məgər elm təhsilində". İnsan yalnız elm və təhsilin hərisi ola bilər. Və ya mömin birindən elm və təhsil almaq üçün, ondan nəse öyrənmə bilmək üçün ona xüsusi ehtiram göstərə bilər. Başqa hallarda, birinə səbəbsiz yere həddindən artıq ehtiram göstərmək yolverilməzdir.

**Bizlər həyatımızda nə qədər bacarınqsa, ehtiramlı davranmalıyıq. Amma bunu bütün insanlara qarşı, heç bir fərq qoymadan həyata keçirməliyik. Bizlər ağılla davranmalı, mötədil olmalı, bütün məsələlərimizdə qızıl orta həddi tapmalı və ona uyğun həyat yaşamamalıyıq.**

**Allahım, bizlərə hər zaman ehtiramlı davranmağı nəsib et!**  
**Allahım, bizləri yaltaqlıq və bütün bu kimi mənfi rəzilətlərdən uzaq et!**  
**Allahım, bizlərə bütün məsələlərimizdə orta həddi tanımağı və ona uyğun həyat yaşamağı nəsib et! Amin!**

insanın səmimi münasibətlərini gücləndirir. Yaltaqlıqda isə insanların fərqlənməsi meydana çıxır. Yaltaqlıqda elə bir vəziyyət meydana çıxır ki, biri ehtiyacı, biri ehtiyacını təmin edənə çevrilir, insanlar fərqlənir.

Ehtiramlı davranış dəyər yüklüdür, dəyər yükünə malikdir. Hər bir ağıllı kəs ehtiramlı davranışı dəyərləndirir. Amma yaltaqlıq heç bir dəyər yükünə malik deyil. Çox zaman ona qarşı yaltaqlıq olunan insan belə, bu yaltaqlığı rəzilət kimi görür, onu dəyərləndirmir.

**Yaltaqlıq imandan uzaqdır**

**Həzrət Əli (ə) buyurur:** "Yaltaqlıqdan çəkin. Belə ki, yaltaqlıq imanın xislətlərindən deyil". Yaltaqlıq imanın təzahürələrindən hesab olunmur. Yaltaqlığın imanla heç bir əlaqəsi yoxdur. Belə isə, imanlı bir şəxsin yaltaqlığa meyillənməsi mümkünsüzdür.

**Həzrət Əmirəlmöminin (ə) buyurur:** "Yaltaqlıq peyğəmbərlərin (ə) əxlaqından deyil". Allahın peyğəmbərləri (ə) yaltaqlı olmayıblar. Onlar (ə) Allahın tapşırığını həyata keçirən zaman yaltaqlıq onların əxlaqında olmayıb. Onlar bu rəzil sifəti daşmayıblar və inkar ediblər.

**Həzrət Əli (ə) digər bir yerdə buyurur:** "Layiq olduğundan artıq bir kəsi tərifləmək - yaltaqlıqdır, layiq olduğundan az bir kəsi tərifləmək - dilin acizliyidir və ya paxıllıqdır". Ya, bir insanın dili acizdir ki, layiq olan insana xoş söz demir, ya da ona qarşı müəyyən paxıllığı var.

**Bəndələrə yaltaqlıq insanı Allaha sitayişdən uzaqlaşdırır**

Bu sadalananlar insanın

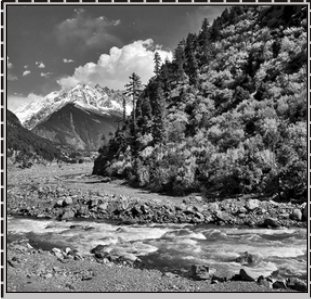
də quruculuq aradan geder.



# MÜSAVAT

Son səhifə

N 144 (7033) 6 iyul 2018



## Sudan qorxmadığını qardaşına sübut etmək istədi... öldü

**P**akistanın Kəraçi şəhərindən olan tələbə sudan qorxmadığını nümayiş etdirmək üçün suya hoppanıb. Amma burulğana düşüb və boğulub. Bu barədə "Daily Mail" nəşri xəbər verib. 19 yaşlı Şeraz Xan qardaşı Yasin və dayısı ilə birlikdə Svət çayının kənarında istirahət edirdi. Bütün tətil boyu o, sahilədən kənarında dayanmağa və ora qardaşını buraxmağa çalışırdı. Qardaşı isə ona daim gülürdü: "Qorxursan! Adam kişi olar!"

Yasin danışır ki, onlar çaydan aralanmağa çalışanda Şeraz ondan baş verənləri videoya çəkməyi xahiş edib. O, bununla həqiqətdən çaydan qorxmadığını nümayiş etdirmək istəyib. Qardaşının gözü qabağında bu hərəkətə edən oğlanın ayağı sürüşkən daşa ilişib və dərhal çaya düşüb. Sürətli axın onu dərhal əks tərəfə aparıb.

Mehmanxanada çıxış üçün pul ödəyən dayısı isə Yasinin səsini eşidib və dərhal çaya doğru gedib. Çay kənarında çoxlu sayda insan yığılaraq baş verənləri izləyirdi. Onlar gördülər ki, Şeraz burulğanlı çayda boğulur, amma ona kömək edə bilmirdilər. On dəqiqə sonra xilasedicilər gəlsələr də, gənc adam artıq boğulmuşdu. Suda boğulan şəxsin bədənini çaydan ancaq Minqora bölgəsindən çıxarmaq mümkün olub. Bu da hadisənin baş verdiyi yerdən 50 kilometr aralıda olub.

2016-cı ildə məlum olmuşdu ki, Hindistanın cənubunda yeddi tələbə batıb. Onlardan biri şelfi etməyə cəhd göstərsə də, çaya düşüb. Qalanları da ona xilas etmək üçün çaya düşüblər, amma güclü axına görə heç biri oradan sağ çıxa bilməyib.

## Bu qadın uşağını qucaqlaya bilmir, çünki...

**B**ritaniyanın Oksfordşir şəhərinin sakini özünün yeni doğulmuş oğlunu qucaqlaya bilmir. Belə ki, hətta ən kiçik toxunma uşaqda dözülməz ağrılar yaradır. Bulez epidermolizdən, yaxud "kərpənək sindromu"ndan əziyyət çəkən xəstələrdə dəri həddindən artıq zərif olur. Odur ki, balaca Entoninin bədənini istənilən hər hansı toxunuş nəticəsində ağrılı suluqlar və yaralarla örtülür. Eyni zamanda üç aylıq britaniyalı çox həssas qida borusuna malikdir, boğazında və göz qapaqlarında isə daim qıcıqlanma əmələ gəlir.

"Oğlumu qucaqlaya bilməməyim ürəyimi parçalayır", - "Daily Mail" dərd çəkən anadan sitat gətirir. Hər altı saatdan bir ana oğluna ağrı hiss etməməsi üçün həblər verir. Lakin bu, hələ ən dəhşətli deyil. Həkimlər uşağın daha yuxarı yaşlarda



dəri xərcənginə mütbəla olması ehtimalının yüksək olduğunu bildirirlər. Tibb işçilərinin sözlərinə görə, Entoni öz xəstəliyi ucbatından maksimum 30 yaşınadək yaşaya bilər.

Hazırda körpənin valideynləri Danirla və Riçard Brayn övladlarının müalicəsi üçün vəsait axtarırlar. Onlar İndiyə qədər təxminən min funt toplaya biliblər. Bundan başqa, gənc valideynlərin

beş yaşında daha bir övladları var. Öz xəstə qardaşına ziyan vurmaması üçün daim Şeynə də nəzarət etmək lazımdır.

Qeyd edək ki, bulezi epidermoliz çox nadir genetik xəstəlikdir. Qərb mütəxəssislərinin araşdırmalarına görə, Rusiyada bu xəstəlikdən iki minə yaxın insan əziyyət çəkir. Bu xəstəliyin tam müalicəsi qeyri-mümkündür.

## Ən bədbəxt və xoşbəxt ştatlar bunlardır



"Bloomberg" agentliyi makroiqtisadi və demografik göstəricilərə uyğun olaraq ABŞ-in 50 ştatı arasında hansının "bədbəxt" və "problemsiz" ol-

duğunu müəyyənləşdirib. Yekunda bəlli olub ki, ən "bədbəxt" Missisipi, ən "problemsiz" isə Minnesota ştatlarıdır.

Seçim zamanı əsasən işsizliyin səviyyəsi, uşaq ölümü, ətraf mühitin çirklənməsi, əhəlinin adambaşına düşən şəxsi gəliri, zorakı cinayət halları və s. nəzərə alınıb.

Missisipidən başqa Luiziana və Alabama ştatları da problemlə ştatlar siyahısına daxil edilib. Ümumilikdə ölkənin cənub ştatları "bədbəxtlər" in cərgəsindədir. Digər qütbə olan şimal və şimal-şərq bölgəsindəki Minnesotanın ardınca Nyu-Qempşir, Şimali Dakota, Vermont və Massaçusets ştatları problemlərdən sayılır.

ABŞ-in iri ştatlarından olan İllinoys, Kaliforniya, Nyu-York və Texas isə siyahının ortalarında qərarlaşıb.



**QOÇ** - Ətafinızda baş verən hadisələrin ümumi ovqatınızı aşağı salmaqdadır. Lakin ruhdan düşməyə heç bir əsas yoxdur. Sadəcə, bir qədər səbr edib, yeni perspektivə hazırlaşmaq lazımdır.



**BUĞA** - Yaxşı olar ki, günün əsas hissəsini ailə-sevgi məsələlərinə həsr edəsiniz. Başqalarını özünüzdən incik salmayın. Mənasız məsələlərə görə risk etməyə lüzum yoxdur.



**ƏKİZLƏR** - Sürprizlərlə dolu bir gün yaşayacaqsınız. Çox güman ki, bir neçə sevindirici hadisənin şahidinə çevriləcəksiniz. Nahar ərəfasında isə müqəddəs ziyarətgahlarımızdan birinə baş çəkin.



**XƏRÇƏNG** - Hiss olunur ki, maddi durumunuz ürəkaçan deyil. Bu səbəbdən də ümumi ovqatınız aşağı səviyyədədir. Lakin ulduzlar axşama doğru kişənizdə dəyişiklik olacağına eyham edir.



**ŞİR** - Şəxsi işlərinizdə müsbət dönüş baş qaldırmaqdadır. Özünü tənzimləməyə çalışın. Müvəffəqiyyət başınızı gicəlləndirməməlidir. Vaxtilə həyatınızda rol oynayan insanları yada salın.



**QIZ** - Qarşınızda olduqca məhsuldar bir gün durur. Qərarlarınızda qəti olun. Aldığınız təkliflər müsbət nəticələr verəcək. Axşam uzaq olmayan ünvanlara qonaq gedə bilərsiniz.



**TƏRƏZİ** - Təxminən saat 15-ə qədər mübahisəli situasiyalara cəlb olunma ehtimalınız var. Özünüzlə ələ almağı bacarsanız, sonrakı saatlarda şəxsi işlərinizdə müsbət dönüş baş qaldıracaq. Qohumlara sayğı göstərin.



**ƏQRƏB** - Digərləri ilə müqayisədə bu gün daha çox sizin bürcünüz başıdinc yaşayacaq. Əsas enerjinizi məhəbbətə həsr edin ki, bu proses uzun sürsün. Sövdələşmələrdə təşəbbüskarlığı əldən verməyin.



**OXATAN** - Bir qədər gərgin ərəfədir. Lazımsız məqamlarda, günahsız adamlarla mübahisələrə girişməyin. Əks təqdirdə özünüze qarşı rəğbəti itirə, həmçinin sevgidə təkləne bilərsiniz. Səfərə çıxmaq yaxşıdır.



**OĞLAQ** - Göy qübbəsi maddi durumunuzun yaxşılaşacağını bəyan edir. Belə ki, nahar ərəfasında varlanma ehtimalınız var. Lakin boş məsrəflərə xərc çəkməkdən yayınmalı, "yamangünlük" saxlamalısınız.



**SUTÖKƏN** - Həddindən ziyadə yorğun və gərgin gündür. Qarşınızda duran vəzifələrin öhdəsindən gələcəyinizə inamsızsınız. Amma bədbinləşməyə dəyməz. Çünki gözəl günlər yaxınlaşmaqdadır.



**BALIQLAR** - İyul ayının ən düşərli günlərindən birini yaşayacaqsınız. Hər mənada uğurlu məqamlarla üzləşəcəksiniz. Yeni təkliflər, xoş xəbərlər, maddi irəliləyiş - bir sözlə, ətrafda hər şey gözəl olacaq.

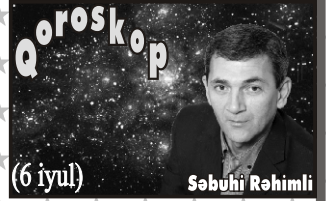
**Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!**

## Qadın o qədər kasıb idi ki... həkim çağırmaqdan, ölməyi üstün tutdu

**A**merikanın Boston şəhərində metro platformasına düşən və ayağından ağır zədə alan qadın yaşlı olduğu üçün tibbi yardımdan imtina edib. Bu barədə lenta.ru saytı CNN-ə istinadən xəbər verib. Adı açıqlanmayan zərərçəkən qadın vaqondan çıxanda ayağı ilişib. Onun ayağı qatarla platforma arasında ilişib. Qadına kömək etmək üçün yoldan keçənlər gəliblər. İnsanlar birlikdə güc nümayiş etdirərək, qadının ayağını oradan çıxarmağa nail olublar. Amma qadının yancaqlarında sümüyə qədər uzanan dərin yara qalıb. O, nə ayaq üstə dayanırsa, nə də hərəkət edə bilirdi. Amma başına yığılan insanlardan təcili yardım çağırmağa xahiş edib. Qadın bildirdi ki, onun müalicə üçün pulu yoxdur. "Siz anlamırsız ki, mənim nə qədər dəhşətli tibbi sığortam var". Bunu da zərərçəkən deyib.

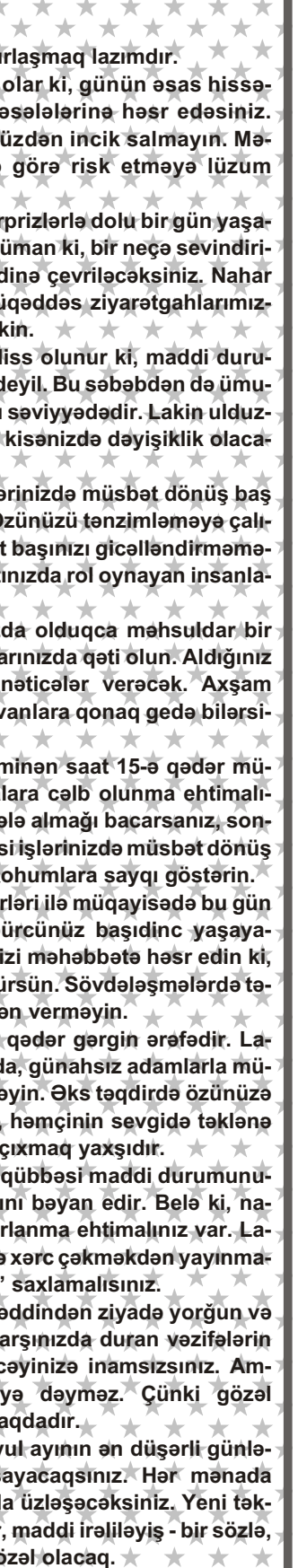
Bir neçə dəqiqə sonra təcili yardım hadisə yerinə gəlib. Həkimlər qadının ayağını sarıyıb və onu xəstəxanaya aparıblar.

CNN xatırladır ki, 2012-ci ildə ABŞ-da təcili yardım çağırmağın məbləği orta hesabla 224 dollardan 2204 dollara qədər dəyişir.



(6 iyul)

Sabuhi Rahimli



Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU  
Baş redaktorun birinci müavini:  
Azər AYGAN

e-mail adres: [yenimusavat@mail.ru](mailto:yenimusavat@mail.ru)

Ünvan: Bakı şəhəri,  
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:  
Nazim SABIROĞLU

Lisensiya N: B 114  
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.